İŞKUR

2013

SİNOP

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİNOP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

EDA ULU	**İş ve Meslek Danışmanı**
ARZU ÇANKAYA	**İş ve Meslek Danışmanı**

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli faktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 343 işyeri tespit edilmiş ve 316 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporların kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Fikret BİLGİLİ

İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iv
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ 7
GİRİŞ 11
BİRİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 13
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 13
EKONOMİK VERİLER 13
NÜFUS GÖSTERGELERİ 21
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 26
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 27
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 37
İKİNCİ BÖLÜM 53
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 53
AMAÇ VE YÖNTEM 53
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 55
AÇIK İŞLER 62
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 68
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 73
SONUÇ 76
KAYNAKÇA 79
EKLER 80
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 80
Ek 2- Ek 2A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 83
Ek 2B: Tahmin ve Notasyonlar 83
Ek 2 C: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 85
Ek 2D : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 86
Ek 3-Ek 3A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 87
Ek3B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 92
Ek 4-Ek 4A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları 96
Ek 4B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama 97
Ek 4C: İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE 2011) 98

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1:Sektörlere Göre Bölgesel Gayri Safi Katma Değer,TR82,%,2004-2010 14
Tablo2:Kişi Başına GSKD,TR82, Bin 15
Tablo3:Kişi Başına GSKD Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı, %,2005-2010 15
Tablo4:Yatırım Teşvikleri, 2012 17
Tablo5:Sektörlere Göre Yatırım Teşvikleri,Sinop,2012 18
Tablo6:İllere Göre Kamu Yatırımları,BinTL,2013 19
Tablo7:Açılan Kapanan İşyeri Sayıları 21
Tablo8:Yerleşim Yerine Göre Nüfus,Sinop,2009-2012 21
Tablo9:Yaş Gruplarına Göre Nüfus,2012 22
Tablo10:Eğitim Düzeyine Göre Nüfus,Bin,2012 24
Tablo11:Net Göç ve Net Göç Hızı, Sinop 25
Tablo12:Sinop'a İlişkin Göç Verileri, 2012 26
Tablo13:Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı,% 26
Tablo14:Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı,Sinop,2012/2013 27
Tablo15:Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücü Durumu,TR82,2012 27
Tablo16:Temel İşgücü Göstergeleri,2011 37
Tablo17:Eğitim Durumlarına Göre Başvurular,2012 38
Tablo18:En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek 39
Tablo19:En Fazla Açık İş Olan ve En Fazla Başvuru Olan İlk 20 Meslek,Sinop 40
Tablo20:En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 20 Meslek 41
Tablo21:Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Sinop,2012 42
Tablo22:En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı,%,Sinop,2012 44
Tablo23:Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı,2012 46
Tablo24:En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek 49
Tablo25:Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hakedenler,Sinop,2012 51
Tablo26:Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayıları,Sinop,2012 52
Tablo 27: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012) 54
Tablo28:Sektörlere göre işyeri sayıları 55
Tablo29:Sektörlere Göre Çalışanlar 56
Tablo30:Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları 58
Tablo31:Meslek Gruplarına Göre Çalışanlar 59
Tablo32:Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımları 61
Tablo33:Mesleklere Göre Çalışanların En Fazla Olduğu İlk 15 Meslek 62
Tablo34:Açık İş Veren İşyerleri 63
Tablo35:Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı 63
Tablo36:Meslek Gruplarına Göre Açık İşler 65
Tablo37:Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı 66
Tablo38:Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 69
Tablo39:Temininde Güçlük Çekilen meslek gruplarının dağılımı 70
Tablo40:Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı 71
Tablo41:Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi 73
Tablo42:Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi 74
Tablo43:İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 74
Tablo44:İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 75

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik1:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,TR82,%,2004-2010 14
Grafik2:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,TR82,%,2010 15
Grafik3:Sektörlere Göre Yatırım Oranları,2012 18
Grafik4:Sinop İlinde Kamu Yatırımlarının Dağılımı,BinTL,2013 20
Grafik5:Sektörlere Göre Kamu Yatırımlarının Dağılımı,2013 20
Grafik6:Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı,2012 22
Grafik7:Yaş Bağımlılık Oranı,Sinop,2012 23
Grafik8:Yaş Bağımlılık Oranı,Sinop,2009-2012 23
Grafik9:Eğitim Düzeyine Göre Nüfus,2012 25
Grafik10:Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Göre İşgücü Durumu,2010-2012 28
Grafik11:Kurumsal Olmayan Nüfusun Eğitim Durumlarına Göre Oranı,TR82,2012 28
Grafik12:Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı,%,TR82,2012 29
Grafik13:Geniş Yaş Grubuna Göre İşgücüne Katılma Oranı ,TR82,%,2012 29
Grafik14:Eğitim Seviyesine Göre İşgücü Durumu,TR82,2012 30
Grafik15:Yaş Gruplarına Göre İşgücü Durumu,TR82,2012 30
Grafik16:Geniş Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranı,%,TR82,2012 31
Grafik17:Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,%,TR82,2012 31
Grafik18:İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Kolları,TR82,2004-2012 32
Grafik19:İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları,TR82,2010-2012 32
Grafik20:İstihdam Edilenlerin Cinsiyete ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İşteki Durumu,TR82,2012 33
Grafik21:Geniş Yaş Grubuna Göre istihdam Oranı,%,TR82,2012 33
Grafik22:Eğitim Durumuna Grubuna Göre istihdam Oranı,%,TR82 34
Grafik23:Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa Göre İstihdam Edilenler, TR82,2012 34
Grafik24:İstihdam Edilenlerin Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığı,TR82,2012 35
Grafik25:İsthdam Edilenlerin Eğitim Durumuna Göre Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığı,TR82,2012 35
Grafik26:İşgücüne Dahil Olmayanların Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,TR82,2012 36
Grafik27:Eğitim durumuna göre işgücüne dahil olmayanlar,TR82,2012 36
Grafik28:İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar,TR82,2012 37
Grafik29:İŞKUR'a Başvurular, Sinop,2008-2012 38
Grafik30:Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi,Sinop,2008-2012 40
Grafik31:Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı,Sinop,2012 42
Grafik32:Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları,Sinop,2012 43
Grafik33:Yıllara Göre Açık İş Sayıları, Sinop 43
Grafik34:Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,Sinop,2012 45
Grafik35: İşe Yerleştirme,Sinop,2008-2012 47
Grafik36:İşe Yerleştirmelerin Kamu-Özel Dağılımı,Sinop,2012 47
Grafik37:Cinsiyet Bazında İşe Yerleştirmenin Dağılımı,Sinop,2012 48
Grafik38:Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler,2012 48
Grafik39:Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Sinop,%, 2012 49
Grafik40:Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler,2012 50
Grafik41:Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Sinop,2012 51
Grafik42:İşyeri Büyüklüklerinin Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması 56
Grafik43:Çalışan sayılarının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması 57
Grafik44:Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, Sinop 59

Grafik45:Meslek Gruplarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 60
Grafik46:Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları 61
Grafik47:Açık İş Oranının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması 64
Grafik48:Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması 65
Grafik49:Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı Sinop 66
Grafik50:Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı Türkiye 67
Grafik51:Açık İşler İçin Talep Edilen Becerilere Göre Dağılımı 67
Grafik52:Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 68
Grafik53: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 70
Garfik54:Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması 71
Grafik55:Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 72

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

GSKD: Gayri Safi Katma Değer

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

İPTA: İşgücü Piyasası Talep Araştırması

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

YÖNETİCİ ÖZETİ

2004-2010 yıllarında TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop) bölgesinde kişi başına düşen Gayri Safi Katma Değer (GSKD) Türkiye genelinin altındadır. 2004 yılından itibaren TR82 bölgesinde kişi başı GSKD 3.946TL (2.434$) artış göstererek 2010 yılında 9.930TL'ye (6.612$) ulaşırken, Türkiye genelinde ise 6.099TL (3.823$) artış göstererek 13.406TL'ye (8.926$) ulaşmıştır.

2012 yılında sabit yatırım sıralamasında Sinop 84 Milyon TL ile 64. olmuştur. İlimizde yatırım teşviklerinden en fazla pay alan sektör %71 ile enerji sektörüdür, bunu %24 ile imalat sektörü izlemektedir. İstihdam toplamında ise %88 ile imalat sektörü birinci sıradayken %6 ile enerji sektörü ikinci sırada yer almaktadır. Sektörel bazda bir kişilik istihdamın maliyetlerine bakıldığında en yüksek maliyet enerji sektöründedir, en düşük maliyet ise imalat sektöründedir.

Kalkınma Bakanlığının 2013 verilerine göre Türkiye geneli yapılan toplam yatırım 5.881.620TL'dir. Sinop'a yapılan yatırım ise 167.435 TL'dir. Sinop ilinde kamu yatırımlarından en fazla pay alan sektör 75.130 bin TL ile Ulaştırma-Haberleşmedir, bunu 33.972 bin TL ile tarım ve 30.754 bin TL ile eğitim sektörü takip etmektedir. En az payı ise madencilik sektörü almaktadır.

Sinop iline ilişkin 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına bakıldığında toplam nüfusu 201.311 kişi olduğu görülmektedir. Nüfusun 101.771'ini kadınlar oluştururken 99.540'ını da erkek nüfus oluşturmaktadır. Nüfus geneline bakıldığında kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olduğu görülmektedir.

Sinop ili bağımlılık oranları incelendiğinde kadın, erkek ve toplam nüfusta en yüksek bağımlılık oranı genel bağımlılık oranı, ikinci sırada çocuk bağımlılık oranı ve son sırada da yaşlı bağımlılık oranı yer almaktadır. Toplama bakıldığında genel bağımlılık oranı %54,8 iken erkeklerde bu oran 1,3 puan azalışla %52,9 oranına gerilemektedir, kadınlarda ise 1,9 puan artarak %56,7'ye yükselmektedir. Kadın nüfustaki çocuk bağımlılık oranı (%28,8) ile yaşlı bağımlılık oranı (%27,9) birbirine çok yakındır.

2012/2013 eğitim/öğretim yılı ortaöğretime kayıtlı toplam öğrenci sayısı 12.705'tir. Öğrencilerin kadın erkek oranı yarı yarıyadır. Kayıtlı öğrencilerin %1,8'i köyde iken %98,2'si şehirdedir. Şehirdeki öğrencilerin kadın erkek oranları birbirine çok yakın değerler alırken köydeki öğrencilerin %37'si kadın %63'ü erkektir.

TR82 bölgesinde 15+ yaş grubundaki nüfusun toplamı 594 bindir. Nüfusun %48,3'ünü erkekler oluştururken %51,7'sini kadınlar oluşturmaktadır. Nüfus geneline bakıldığında kadın sayısının erkek sayısından fazla olmasına rağmen istihdam edilen erkek oranı 27,3 puan farkla kadınlardan daha fazladır. Buna paralel olarak erkek nüfus içerisindeki işsizlik oranı %5,1 iken kadınlarda oran %6,4'lere çıkmaktadır. İşgücüne dahil olmayanlar 15+ nüfusun %45,4'ünü oluştururken, bu nüfus içerisinde kadınların sayısı erkek sayısının iki katından daha fazladır. Genel itibariyle istihdam edilenler içerisindeki erkek oranı daha yüksek iken işgücüne dahil olmayan nüfus içerisindeki kadın oranı daha yüksektir.

Yaş gruplarına göre işgücüne katılım oranı en yoğun %73,3 ile 25-34 yaş grubudur. 20-24 yaş grubundaki işgücüne katılım oranı 35-54 yaş grubundaki orana neredeyse eşittir. İşgücüne katılımın en düşük olduğu yaş grubu ise %28,1 ile 15-19'dur.

2012 yılı verilerine göre TR82 bölgesindeki işsizlik oranı Türkiye genelinden daha düşüktür. Türkiye genelinde bu oran %9,2 iken bölgemizde %5,6'lara gerilemektedir. TR82 bölgesinde İşsizlik oranının en yüksek olduğu yaş grubu %14 ile 20-24 yaş grubudur. İlerleyen yaş gruplarında işsizlik azalarak devam etmektedir. İşsizlik oranının en düşük olduğu yaş grubu ise %1,8 ile 55+ yaş grubundadır.

2012 yılı istihdam oranlarına bakıldığında TR82 bölgesinde istihdam oranı %51,5 iken Türkiye genelinde bu oran %45,4'tür. İstihdam oranının yaş gruplarına göre dağılımında en yüksek oran %66,6 ile 25-34 yaş grubundadır. Buna çok yakın olarak %65,5 ile 35-54 yaş grubu ikinci sırada, %58,4 ile 20-24 yaş grubu üçüncü sırada yer almaktadır. İstihdam oranının en düşük olduğu yaş grubu ise %26,3 ile 15-16 yaş grubundadır.

İstihdam edilenlerin kayıtlılık durumu incelendiğinde çoğunluğun kayıtlı olmadığı gözlenmektedir. Bölgede kayıtlılık oranı %42,8 iken kayıtlı olmayanlar %57,2 oranındadır.

İşgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında kadınlarda ev işleri ile meşgul olma (%43,4) öne çıkmaktadır, erkeklerde emeklilik (%37,1) en fazla işgücüne dahil olmama nedenidir.

2008-2012 yılları arasında İŞKUR'a yapılan başvurular incelendiğinde diğer yıllara nazaran sayısal olarak 2012 yılında büyük bir artış yaşanmıştır. Bir önceki yıla göre karşılaştırma yaptığımızda 2012 yılı için yapılan başvuru sayısı %124 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR tarafından iş arayan ve işverenlere yönelik yapılan çalışmaların artmasından kaynaklanmaktadır. Belirtilen yıllarda yapılan başvuruların tümünde erkeklerin yaptığı başvuru sayısı kadınların yaptığı başvuru sayısından daha fazladır. 2013 yılı Ocak-Eylül ayı başvuruları 8.807'ye ulaşmıştır.

Meslekler bazında İŞKUR'a yapılan başvurularda vasıf gerektirmeyen meslekler ilk sıralarda yer almaktadır. Sinop ilinde %41,5 ile beden işçisi (genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde de ilk sırada %24,9 ile aynı meslek yer almaktadır. Sinop ilinde en fazla başvuru yapılan meslekler beden işçisi (temizlik), yangına ilk müdahale işçisi ve şoför (yük taşıma) şeklinde devam etmektedir. Türkiye'de ise sıralama büro memuru (genel), beden işçisi (temizlik) ve temizlik görevlisi şeklindedir.

Sinop İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 316 işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinden %23'ü 1-9 kişi çalıştıran işyerleri, %77'si ise 10 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır.

Sinop ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ziyaret edilen 316 işyerinde toplam 8.361 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam oranı %70 kadınların istihdam oranı ise %30'dur. Bu oranlara göre erkeklerin işgücü piyasasında kadınlardan daha fazla yer aldığı söylenebilir.

Yapılan araştırmalara göre Sinop İlinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün İmalat olduğu görülmektedir. İkinci sırada İnşaat sektörü, üçüncü sırada ise Toptan ve Perakende Ticaret yer almaktadır.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde erkeklerin istihdamının Sinop İlinde ve Türkiye genelinde kadınlara oranla oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Kadın istihdamına bakıldığında Türkiye ortalaması %23,1'dir. İlimizde bu oran %30 ile Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. İkinci sırada sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler yer almaktadır.

İlimizde çoğu meslek grubunda erkek istihdamı kadın istihdamından fazla iken büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda kadın istihdamı daha fazladır.

Sinop İlinde toplam çalışanların %9,7'si makineci (dikiş), %5,1'i tuğla imal işçisi, %4,9'u diğer iplik işçileri ve sarıcıları, %4,4'ü temizlik görevlisi ve %3,1'i fırın işçisi mesleklerinde istihdam edilmektedir. Çalışanların mesleklere göre dağılımındaki ilk 5 mesleği etkileyen faktör Sinop'ta yoğun olarak faaliyet gösteren imalat sektörü içerisindeki tekstil ile tuğla ve kiremit fabrikalarıdır.

Açık iş veren işyerleri dağılımına bakıldığında ilk sırada %100 oranla gayrimenkul faaliyetleri sektörü dikkat çekmektedir. Bunun sebebi ziyaret kapsamında bu sektörde 1 işyeri olması ve bu işyerinin de açık iş vermesidir. İkinci sırada %55 oranla konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektördeki 21 işyerinden 12 sinin açık iş verdiği görülmektedir. Bunun sebebi referans döneminin yaz mevsimi başı olmasından otel ve restaurant işletmelerinin eleman ihtiyacının artmasıdır.

Sinop İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda; Sinop genelinde açık iş oranı %6,9 olarak hesaplanmış olup, Türkiye genelinde %4,4 olan açık iş oranının üstündedir. Açık iş oranı bir anlamda ilgili sektördeki iş potansiyelini göstermektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör %32,6 ile gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür. Daha sonra %8,9 oranla toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, %8,6 oranla ise imalat sektörü gelmektedir.

Sayısal olarak en fazla açık iş imalat sektöründe olmasına rağmen, sektörlere göre açık iş oranı incelendiğinde imalat sektörü 3. sırada yer almaktadır. Bunun sebebi imalat sektöründe çalışan sayısının fazla olmasıdır. Bu sektörde toplam 389 açık iş verilmiştir. Açık iş oranını ise %8,6 olarak hesaplanmıştır.

Meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında %48,5 oranla yaklaşık yarısını tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubu oluşturmaktadır. Bunun sebebi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubuna giren makineci (dikiş) mesleğinde verilen açık iş sayısının (210) yüksek olmasıdır.

Sinop İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda 96 farklı meslekte 616 adet açık iş alınmıştır. En fazla açık iş sayısının makineci (dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Bu meslekteki açık iş sayısı toplam açık işlerin %34,1'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde de makineci (dikiş) %7,9 oranla en fazla açık iş verilen meslek olmuştur.

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %51,3'ünden fark etmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %18,3'lük kısmı için genel lise düzeyinde eğitim talep edilirken, %10,5'lik kısım için ise lise altı eğitim düzeyi yeterli görülmüştür.

İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırmasının amaçlarından biri, işgücü piyasasındaki mevcut açık işleri ve bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu amaçla işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, %77,9'undan mesleğe ilişkin yeterli bilgiye sahip olunması gerektiği cevabı alınmıştır. İşverenler %60,5 oranla fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olunması, %58,2 oranla takım çalışmasına yatkın olunması gerektiği cevabını vermişlerdir.

İlimizde işverenlerin büyük çoğunluğu (%91,5) açık işlerin karşılanmasında ilk olarak akraba-eş dost yöntemini tercih etmektedirler. Türkiye genelinde bu oran %59,5'dir. Sinop'ta açık işlerin %35,1'i, Türkiye genelinde ise %38,6'sı İŞKUR aracılığıyla temin edilmeye çalışılmaktadır.

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Araştırma neticesinde 200 işyeri eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ilk sırada %38,5 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, ikinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. Bu meslek gruplarında açık iş oranlarının da yüksek olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin, mevcut çalışanlar içerisindeki oranı yüksek olmasına rağmen açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerdeki oranı düşüktür.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, Aralık 2013 ve Haziran 2014 sonu itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. 31 Aralık 2013 itibariyle 393 kişilik istihdam azalışı, 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise 331 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. İstihdam beklentisine sektörel olarak bakıldığında 31 Aralık 2013 itibariyle imalat, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde istihdam azalışı beklenmektedir. Beklenen azalışın en önemli nedeni İlimizde İmalat sektöründe önemli bir yere sahip olan toprak sanayide faaliyet gösteren tuğla kiremit fabrikalarının mevsimsel şartlar nedeniyle yıl sonunda üretimlerine ara vermeleridir.

GİRİŞ

Sinop ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

Türkiye geneli 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır;

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Sinop işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm, Sinop işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına **www.iskur.gov.tr** adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[1] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Sinop ilinin yer aldığı TR82 (Kastamonu, Sinop ve Çankırı illerini içeren bölge) için de geçerlidir. Bölgede gelişmişlik sıralaması itibariyle en az gelişmiş il 54. sırada olan Çankırı'dır. Sinop 51. sırada yer alırken, Kastamonu 47. sırada bulunmaktadır.[2]

EKONOMİK VERİLER

İlin yarattığı katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo-ekonomik yapısını ve dolayısıyla ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler en son 2010 yılında yayınlanmıştır.

---

[1] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[2] İllerin ve bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına ilişkin en son çalışma Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında yapılan çalışmadır. Çalışma; demografi, eğitim, sağlık, istihdam, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, mali kapasite, erişebilirlik ve yaşam kalitesi olmak üzere 8 alt kategoride 61 değişken ve temel bileşenler analizi kullanılarak hazırlanmıştır.

Tablo1:Sektörlere Göre Bölgesel Gayri Safi Katma Değer,TR82,%,2004-2010

YILLAR	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER
2004	2,1	0,6	0,8
2005	1,8	0,6	0,7
2006	1,8	0,6	0,7
2007	1,9	0,6	0,7
2008	1,9	0,5	0,7
2009	1,8	0,6	0,7
2010	1,8	0,6	0,7

Kaynak: TÜİK

Sektörlere göre Bölgesel Gayri Safi Katma Değer[3] paylarına bakıldığında TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop) bölgesinde 2004-2010 yılları arasında en yüksek payı tarım sektörü almıştır. Belirtilen yıllarda sektörlerin gayri safi katma değer paylarında sanayi ve hizmet sektöründe büyük bir değişiklik yaşanmazken en büyük dalgalanma tarım sektöründe yaşanmıştır. 2004 yılında %2,1 paya sahip olan tarım sektörü 0,3 puan azalarak 2010 yılında %1,8 oranında pay alabilmiştir. Belirtilen yıllarda sanayi sektörü en düşük orana %0,5 ile 2008 yılında sahipken, hizmet sektörü %0,8'lik oran ile 2004 yılında en yüksek değere ulaşmıştır.

Grafik1:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,TR82,%,2004-2010

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde sektörlerin Gayri Safi Katma Değer içindeki paylarına bakıldığında 2004-2010 yılları arasında en fazla pay alan sektör hizmet sektörüdür. Bu oran 2009 yılında %59,5 ile en yüksek değere ulaşmışken %55,1 ile 2004 yılında en düşük değeri almıştır. Belirtilen yıllarda en az paya sahip sektör ise sanayi sektörüdür. Yalnızca 2006 yılında 0,4 puan farkla tarım sektöründen fazla paya sahip olmuştur. Genel olarak bakıldığında tarım ve sanayi sektörünün gayri safi katma değer içerisindeki payı birbirine yakın değerler alırken hizmet sektörünün aldığı pay çok daha fazladır.

[3]Bölgesel Gayrisafi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Grafik2:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları,TR82,%,2010

Kaynak: TÜİK

Türkiye ve TR82 bölgesi karşılaştırıldığında Gayri Safi Katma Değer içinde en fazla pay her ikisinde de hizmet sektörüne aittir. Türkiye geneline bakıldığında 2. sırada %26,4'lük oran ile sanayi sektörü yer alırken son sırada tarım sektörü yer almaktadır. TR82 bölgesinde ise ikinci sırada %22,6'lık oran ile tarım yer alırken son sırada sanayi sektörü yer almaktadır.

Tablo2:Kişi Başına GSKD,TR82, Bin

TR82							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	5.984	6.306	6.952	7.756	8.551	8.758	9.930
USD $	4.178	4.679	4.825	5.968	6.676	5.670	6.612
TÜRKİYE							
TL	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020	12.000	13.406
USD $	5.103	6.187	6.686	8.267	9.384	7.769	8.926

Kaynak: TÜİK

2004-2010 yıllarında TR82 bölgesinde kişi başına düşen GSKD[4] Türkiye genelinin altındadır. 2004 yılından itibaren TR82 bölgesinde kişi başı GSKD 3.946TL (2.434$) artış göstererek 2010 yılında 9.930TL'ye (6.612$) ulaşırken, Türkiye genelinde ise 6.099TL (3.823$) artış göstererek 13.406TL'ye (8.926$) ulaşmıştır.

[4] Kişi Başı Bölgesel Gayrisafi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Tablo3:Kişi Başına GSKD Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı, %,2005-2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TR82	5,4	10,2	11,6	10,3	2,4	13,4
TÜRKİYE	14,1	15,5	11,5	11,9	-0,2	11,7

Kaynak: TÜİK

Kişi başı Gayri Safi Katma Değer TR82 bölgesinde en yüksek artış oranını 2010 yılında %13,4 ile yakalarken en düşük oran %2,4 ile 2009 yılında görülmüştür. Türkiye genelinde ise %15,5 ile en yüksek artış oranını 2006 yılında yakalanırken 2009 yılında %-0,2 oranında azalış yaşanmıştır. Her iki bölgede de belirtilen yıllarda artış eğilimi gösteren kişi başı GSKD yalınızca Türkiye genelinde 2009 yılında azalmıştır. Genel bir bakış açısıyla bakıldığına Türkiye ve TR82 bölgelerinin artış oranları arasındaki en büyük fark 8,7 puanla 2005 yılında gerçekleşmiştir.

Tablo4:Yatırım Teşvikleri, 2012

Sıra	İli / İlçesi	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Sıra	İli / İlçesi	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
	Türkiye Geneli	**4.330**	**57.688**	**146.887**	42	Van	68	301	1.377
1	İzmir	210	8.910	7.367	43	Erzincan	17	292	255
2	İstanbul	573	5.010	18.245	44	Giresun	21	251	413
3	Adana	89	2.837	2.017	45	Kars	14	235	557
4	Kocaeli	164	2.783	5.835	46	Karaman	18	233	717
5	Bursa	214	2.565	6.769	47	Çanakkale	16	217	433
6	Hatay	67	2.278	2.088	48	Niğde	22	213	795
7	Gaziantep	227	1.864	4.463	49	Batman	38	172	3.731
8	Antalya	115	1.813	6.952	50	Kırıkkale	16	163	338
9	Ankara	178	1.713	8.323	51	Sivas	39	162	894
10	Manisa	102	1.479	2.979	52	Erzurum	18	156	301
11	Kahramanmaraş	74	1.428	2.092	53	Elazığ	31	125	567
12	Mardin	48	1.193	2.657	54	Zonguldak	25	124	609
13	Tekirdağ	121	1.176	3.736	55	Siirt	7	123	731
14	Eskişehir	52	1.117	3.058	56	Tokat	28	119	1.036
15	Mersin	95	1.111	2.282	57	Burdur	30	115	542
16	Muş	19	1.042	432	58	Bitlis	28	115	954
17	Balıkesir	68	952	1.915	59	Rize	14	106	407
18	Aydın	51	912	2.262	60	Yozgat	28	105	809
19	Konya	199	860	3.926	61	Çorum	22	102	641
20	Yalova	24	734	1.651	62	Ordu	24	100	1.268
21	Aksaray	24	697	1.801	63	Isparta	17	96	293
22	Afyonkarahisar	59	670	1.449	**64**	**Sinop**	**13**	**84**	**416**
23	Bilecik	19	641	1.132	65	Nevşehir	30	78	552
24	Adıyaman	29	622	1.264	66	Ağrı	17	78	1.704
25	Şanlıurfa	99	601	5.624	67	Edirne	17	78	422
26	Muğla	57	597	2.024	68	Bingöl	14	78	488
27	Sakarya	45	568	2.409	69	Amasya	21	73	770
28	Bolu	14	539	533	70	Bartın	8	57	234
29	Kayseri	66	521	1.816	71	Kilis	8	48	244
30	Kırşehir	11	501	188	72	Karabük	3	46	155
31	Düzce	48	499	3.495	73	Artvin	12	45	205
32	Malatya	45	487	2.425	74	Şırnak	12	33	338
33	Kırklareli	25	450	634	75	Bayburt	5	33	99
34	Denizli	71	408	1.364	76	Çankırı	10	30	138
35	Samsun	45	396	840	77	Iğdır	10	28	406
36	Diyarbakır	68	352	2.614	78	Hakkari	7	23	103
37	Uşak	31	350	489	79	Tunceli	4	17	86
38	Kütahya	36	342	1.151	80	Gümüşhane	5	14	79
39	Osmaniye	27	326	505	81	Ardahan	3	8	26
40	Trabzon	40	318	933					
41	Kastamonu	29	313	821					

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri

2012 yılı içinde İller bazında en fazla sabit yatırım alan sırasıyla ilk üç il İzmir, İstanbul ve Adanadır. Bu üç ilimizden istihdamı en yüksek olan ilimiz ise 18.245 ile İstanbul'dur. Sabit yatırım sıralamasında Sinop 84 Milyon TL ile 64. sıradadır. Buna karşılık ilimizin istihdamı 416'dır.

Tablo5:Sektörlere Göre Yatırım Teşvikleri,Sinop,2012

Sektörler	Sabit yatırımların Toplamı (Milyon TL)	İstihdamın Toplamı	1 Kişilik İstihdamın Maliyeti
ENERJİ	60	25	2.400.000
HİZMETLER	3	16	195.605,8125
İMALAT	20	365	53.845,74247
MADENCİLİK	2	10	150.000

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama

Yatırım teşviklerinden en fazla pay alan sektör %71 ile enerji sektörüdür, bunu %24 ile imalat sektörü izlemektedir. İstihdam toplamında ise %88 ile imalat sektörü 1. sıradayken %6 ile enerji sektörü ikinci sırada yer almaktadır. Sektörel bazda bir kişilik istihdamın maliyetlerine bakıldığında en yüksek maliyet enerji sektöründedir, en düşük maliyet ise imalat sektöründedir.

Grafik3:Sektörlere Göre Yatırım Oranları,2012

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Türkiye genelinde en fazla yatırım %47 ile imalat sektöründedir. Bunu %26 ile hizmet ve %22 ile enerji sektörü takip etmektedir. Sinop İlinde ise en fazla yatırım %71,2 ile enerji sektöründedir. İkinci sırada %23,3 ile imalat ve %3,7 ile hizmet sektörüdür. Sinop ve Türkiye'nin sektörlere göre yatırım oranları arasındaki en büyük fark 49,2 puanla enerji sektöründedir. Her iki bölgede de en az yatırım alan sektör tarım sektörüdür.

Tablo6:İllere Göre Kamu Yatırımları,BinTL,2013

Sıra	İller	Toplam	Sıra	İller	Toplam
	TÜRKİYE	52 881 620	41	İZMİR	1 209 754
1	ADANA	361 099	42	KAHRAMANMARAŞ	515 399
2	ADIYAMAN	293 934	43	KARABÜK	86 325
3	AFYONKARAHİSAR	249 388	44	KARAMAN	165 826
4	AĞRI	276 913	45	KARS	181 580
5	AKSARAY	316 415	46	KASTAMONU	113 658
6	AMASYA	155 451	47	KAYSERİ	407 837
7	ANKARA	3 664 716	48	KIRIKKALE	135 817
8	ANTALYA	615 317	49	KIRKLARELİ	137 825
9	ARDAHAN	50 621	50	KIRŞEHİR	85 216
10	ARTVİN	433 038	51	KİLİS	60 120
11	AYDIN	189 958	52	KOCAELİ	395 514
12	BALIKESİR	280 964	53	KONYA	623 754
13	BARTIN	80 699	54	KÜTAHYA	354 552
14	BATMAN	244 590	55	MALATYA	209 553
15	BAYBURT	46 929	56	MANİSA	246 529
16	BİLECİK	67 639	57	MARDİN	1 458 881
17	BİNGÖL	398 614	58	MERSİN	511 121
18	BİTLİS	92 930	59	MUĞLA	204 638
19	BOLU	77 253	60	MUŞ	172 211
20	BURDUR	113 738	61	NEVŞEHİR	68 580
21	BURSA	415 292	62	NİĞDE	96 880
22	ÇANAKKALE	243 332	63	ORDU	299 817
23	ÇANKIRI	121 262	64	OSMANİYE	79 592
24	ÇORUM	135 317	65	RİZE	110 518
25	DENİZLİ	194 204	66	SAKARYA	417 976
26	DİYARBAKIR	914 826	67	SAMSUN	320 009
27	DÜZCE	97 131	68	SİİRT	72 682
28	EDİRNE	152 577	69	SİNOP	167 435
29	ELAZIĞ	252 827	70	SİVAS	309 393
30	ERZİNCAN	177 671	71	ŞANLIURFA	789 586
31	ERZURUM	360 246	72	ŞIRNAK	133 779
32	ESKİŞEHİR	503 956	73	TEKİRDAĞ	247 046
33	GAZİANTEP	420 830	74	TOKAT	136 822
34	GİRESUN	143184	75	TRABZON	223 509
35	GÜMÜŞHANE	82 040	76	TUNCELİ	62 163
36	HAKKARİ	155 301	77	UŞAK	83 137
37	HATAY	633 627	78	VAN	402 240
38	IĞDIR	89 539	79	YALOVA	63 516
39	ISPARTA	105 473	80	YOZGAT	155 578
40	İSTANBUL	2 246 210	81	ZONGULDAK	133 600

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığının 2013 verilerine göre Türkiye geneli yapılan toplam yatırım 5.881.620 TL'dir. Sinop'a yapılan yatırım ise 167.435 TL'dir. İller içerisinde en fazla payı 3.664.716 TL ile Ankara alırken en az payı 46.929TL ile Bayburt almıştır.

Grafik4:Sinop İlinde Kamu Yatırımlarının Dağılımı,BinTL,2013

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Sinop ilinde kamu yatırımlarından en fazla pay alan sektör 75.130 bin TL ile Ulaştırma-Haberleşmedir, bunu 33.972 bin TL ile tarım ve 30.754 bin TL ile eğitim sektörü takip etmektedir. En az payı ise madencilik sektörü almaktadır.

Grafik5:Sektörlere Göre Kamu Yatırımlarının Dağılımı,2013

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Kamu yatırımlarının dağılımına bakıldığında Türkiye ve Sinop'ta en fazla yatırım alan sektör ulaştırma-haberleşmedir. Bu dağılım Türkiye'de %28,3 iken Sinop'ta %44,9 oranındadır. Türkiye'de kamu yatırımlarından en fazla pay alan ikinci sektör diğer kamu hizmetleri (%23,8), üçüncü sırada ise eğitim (%15,9) yer almaktadır. Sinop'ta ise ikinci sırada tarım (%20,3) yer alırken Türkiye sıralamasında olduğu gibi üçüncü sırada eğitim(%18,4) yer almaktadır. Türkiye genelinde kamu yatırımlarında en az pay alan sektör imalat (%0,1) iken Sinop imalat sektöründe kamu yatırımı almamıştır.

Tablo7:Açılan Kapanan İşyeri Sayıları

İL ADI	2012 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)								2011 OCAK-ARALIK (ONİKİ AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
SİNOP	22	5	105	14	14	12	12	278	54	6	77	21	18	6	13	28

Kaynak: TOBB

Sinop ilinde 2012 yılında 132 işyeri açılmıştır. Kurulan işyerlerinde %80'i gerçek kişi tic. işletmesiyken %4'ü kooperatif ve %16'sı şirkettir. 2012 yılında 28 işyeri tasfiye edilmiş, bunların yarısı şirket diğer yarısıda kooperatiftir. 302 işyeri ise 2012 yılı içerisinde kapanmıştır. Kapanan işyerlerinin %8'i şirket ve kooperatif iken %92 si gerçek kişi tic. işletmesidir. Bu veriler 2011 verileri ile karşılaştırıldığında, kurulan ve tasfiye edilen işyeri oranlarında azalış yaşanırken kapanan işyeri sayısında büyük bir artış olduğu gözlenmektedir. Kurulan işyeri sayısı %3,7, tasfiye edilen işyerleri sayısı %12,5 oranında azalırken, kapanan işyeri sayısı %642 oranında artmıştır. Genel bir değerlendirme yapıldığında en göze çarpan sonuç kapanan işyeri sayısındaki büyük artıştır.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

Bu bölümde ilin nüfus yapısını inceleyeceğiz.

Tablo8:Yerleşim Yerine Göre Nüfus,Sinop,2009-2012

	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
Yıllar	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
2009	102.678	50.689	51.989	98.456	48.570	49.886	201.134	99.259	101.875
2010	107.275	53.152	54.123	95.465	46.995	48.470	202.740	100.147	102.593
2011	109.807	54.359	55.448	93.220	46.236	46.984	203.027	100.595	102.432
2012	109.787	53.889	55.898	91.524	45.651	45.873	201.311	99.540	101.771

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Sinop iline ilişkin 2012 yılı TÜİK; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına bakıldığında toplam nüfusun 201.311 kişi olduğu görülmektedir. Nüfusun 101.771'ini kadınlar oluştururken 99.540'ını da erkek nüfus oluşturmaktadır. Nüfus geneline bakıldığında kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olduğu görülmektedir.

Yıllar itibariyle bakıldığında 2009 yılından 2011 yılına kadar toplam nüfusta artış yaşanırken, 2012 yılında 2011 yılına göre nüfus azalmıştır. Bu azalışta bölgenin vermiş olduğu göç önemli oranda etkili olmaktadır.

2012 yılında il/ilçe merkezinde yaşayan nüfus oranı %55'tir. Belirtilen yılların tümünde il/ilçe merkezlerinde yaşayan nüfus belde/köylerde yaşayan nüfustan daha fazladır. Kırsal nüfus oranının en yüksek

olduğu yıl %49 ile 2009'dur. 2009-2012 yılları arasında gerek il/ilçe merkezi gerekse kırsal bölgelerdeki kadın nüfus oranı erken nüfus oranından az da olsa fazladır.

Tablo9:Yaş Gruplarına Göre Nüfus,2012

Yaş grubu	SİNOP		
	Toplam	Erkek	Kadın
'0-14'	38.376	19.661	18.715
'15-19'	15.298	7.800	7.498
'20-24'	14.022	6.940	7.082
'25-29'	13.324	6.862	6.462
'30-34'	13.410	6.735	6.675
'35-39'	12.313	6.184	6.129
'40-44'	11.593	5.767	5.826
'45-49'	12.602	6.222	6.380
'50-54'	12.436	6.125	6.311
'55-59'	12.967	6.470	6.497
'60-64'	12.071	5.987	6.084
'65+'	32.899	14.787	18.112
Toplam	**201.311**	**99.540**	**101.771**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Yaş gruplarına göre nüfusa bakıldığında en fazla nüfusu %19 ile 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır, bunu %16 ile 65+ nüfus takip etmektedir. 0-14 yaş gurubundaki nüfusta kadın erkek oranı birbirine yakınken 65+ yaş grubunda kadın nüfus erkek nüfustan %22 daha fazladır. En az nüfusu ise %5,7 ile 40-44 yaş grubundakiler oluşturmaktadır.

Grafik6:Nüfusun Geniş Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Geniş yaş grubuna göre nüfusa bakıldığında 15-64 yaş grubu nüfus 2009 yılından itibaren artarak %64,1'den %64,6 oranına kadar yükselmiştir. Benzer şekilde 65+ yaş grubu nüfusta %15,5'ten %16,3 oranına yükselmiştir. Fakat 0-14 yaş grubu nüfus 2009 yılından itibaren düzenli bir şekilde azalarak %20,5'ten %19,1 oranına gerilemiştir.

Grafik7:Yaş Bağımlılık Oranı,Sinop,2012

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçlar

Sinop ili bağımlılık oranları incelendiğinde kadın, erkek ve toplam nüfusta en yüksek bağımlılık oranı genel bağımlılık oranı[5], ikinci sırada çocuk bağımlılık oranı[6] ve son sırada da yaşlı bağımlılık oranı[7] yer almaktadır. Toplama bakıldığında genel bağımlılık oranı %54,8 iken erkeklerde bu oran 1,3 puan azalışla %52,9 oranına gerilemektedir, kadınlarda ise 1,9 puan artarak %56,7'ye yükselmektedir. Kadın nüfustaki çocuk bağımlılık oranı (%28,8) ile yaşlı bağımlılık oranı (%27,9) birbirine çok yakındır.

Grafik8:Yaş Bağımlılık Oranı,Sinop,2009-2012

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

2009-2012 yıllarında yaşlı bağımlılık oranı artarak devam etmiştir. En düşük değeri %24,1 ile 2009 yılında almışken en yüksek değere %25,3 ile 2012 yılında ulaşmıştır. Bu duruma ters olarakta çocuk bağımlılık oranı 2009

[5] Genel Bağımlılık Oranı: Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen çocuk yaşlı sayısıdır. Bu oran çocuk ve yaşlı bağımlılık oranlarının toplamına eşittir. 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaşlardaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

[6] Çocuk Bağımlılık Oranı: Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen çocuk sayısıdır. 0-14 yaş grubundaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

[7] Yaşlı Bağımlılık Oranı: Çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen yaşlı sayısıdır. 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranını olarak ifadesidir.

yılından 2012 yılına kadar 2,4 puan azalarak %29,5 oranına gerilemiştir. Genel bağımlılık oranı ise en yüksek değere %56 ile 2009 yılında ulaşmıştır, sonrasında da azalarak 2012 yılında %54,8 seviyesine gerilemiştir.

Tablo10:Eğitim Düzeyine Göre Nüfus,Bin,2012

Bitirilen eğitim düzeyi	SİNOP		
	Toplam	Erkek	Kadın
Okuma yazma bilmeyen	10.519	2.333	8.186
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	14.738	5.026	9.712
İlkokul mezunu	57.099	25.989	31.110
İlköğretim mezunu	30.948	16.825	14.123
Ortaokul veya dengi okul mezunu	6.684	4.567	2.117
Lise veya dengi okul mezunu	25.691	14.954	10.737
Yüksekokul veya fakülte mezunu	13.641	8.261	5.380
Yüksek lisans mezunu	527	307	220
Doktora mezunu	150	93	57
Bilinmeyen	2.841	1.497	1.344
Toplam	**162.838**	**79.852**	**82.986**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Eğitim düzeylerine göre nüfusa bakıldığında toplam nüfusun çoğunluğu (%35) ilkokul mezunudur. Bunu %19 ile ilköğretim mezunları izlemektedir, üçüncü sırada ise %16 ile lise veya dengi okul mezunları yer almaktadır. Düşük eğitim seviyelerindeki kadın nüfus oranı fazlayken yüksek eğitim seviyelerindeki erkek nüfus oranı daha fazladır. Okuma yazma bilmeyenlerdeki kadın oranı %77 iken doktora mezunlarındaki kadın oranı %38 oranındadır. Erkeklerde ise bunun tam tersi görülmektedir.

Grafik9:Eğitim Düzeyine Göre Nüfus,2012

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Eğitim seviyelerine göre nüfusu Türkiye ile karşılaştırdığımızda paralel bir durum göze çarpmaktadır. Her iki bölgede de ilkokul mezunlarının en fazla paya sahip olduğu görülmektedir. Yalnız bu oran Türkiye genelinde %26,9 iken Sinop ilinde %35,1'lere ulaşmaktadır. Türkiye genelinde ikinci sırada lise veya dengi okul mezunları yer alırken (%21,4) Sinop için ikinci sırada ilköğretim mezunları (%19) yer almaktadır. Nüfusun en az olduğu eğitim seviyesini her iki bölgede de doktora mezunları oluşturmaktadır.

Tablo11:Net Göç ve Net Göç Hızı, Sinop

YILLAR	ADNKS 2012 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
2009	201.134	9.562	9.558	4	0,02
2010	202.740	11.027	9.967	1.060	5,24
2011	203.027	10.038	10.618	-580	-2,85
2012	201.311	8.277	10.371	-2.094	-10,35

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

2009-2012 yılları arasında Sinop ilinin nüfusu artış eğilimindedir. 2009 ve 2010 yıllarında net göç pozitif değerler alırken 2011 ve 2012 yıllarında negatif değerler almaktadır.Net göçün ulaştığı en yüksek değer 2010 yılında 1.060'tır, ulaştığı en düşük değer ise 2012 yılında -2.094'tür. Buna paralel olarak net göç hızı 2010 yılında 5,24'lerde iken 2012 yılında -10,35'lere gerilemiştir.

Tablo12:Sinop'a İlişkin Göç Verileri, 2012

En Fazla Göç Aldığı İller	En Fazla Göç Verdiği İller
İstanbul	İstanbul
Samsun	Samsun
Ankara	Ankara
Kastamonu	Kastamonu
Kocaeli	Kocaeli
Tekirdağ	Tekirdağ
İzmir	Bursa
Çorum	Çorum
Bursa	Ordu
Trabzon	İzmir

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Sinop ilinin en çok göç aldığı ve en çok göç verdiği ilk altı il aynıdır. Bu iller daha çok sanayisi gelişmiş illerden oluşmaktadır. İlk sırada İstanbul yer alırken ikinci sırada Sinop'a en yakında bulunan büyükşehir Samsun, üçüncü sırada ise Ankara yer almaktadır.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Bu bölümde ilin eğitim seviyesine göre okullaşma oranları ve ortaöğretimdeki öğrenci sayıları ele alınacaktır.

Tablo13:Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı,%

Okullaşma Oranı	İlkokul			Ortaokul			Genel Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Brüt	106,83	106,68	106,99	108,04	105,91	110,26	104,93	105,1	104,76	49,61	58,66	40,17
Net	99,4	99,2	99,61	94,9	95,29	94,49	78,6	80,17	76,97	42,4	50,22	34,25

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

2012/2013 eğitim/öğretim yılı başında ilkokulda brüt okullaşma oranı[8] %106,83 net okullaşma oranı[9] ise %99,4'tür. İlkokuldan liseye doğru okullaşma oranının giderek azaldığı gözlenmektedir. Genel liselerde brüt okullaşma oranı %104,93 net okullaşma oranı %78,6 civarındadır. Mesleki ve teknik liselerde okullaşma oranı genel liselere göre çok daha düşüktür. Mesleki ve Teknik liselerde toplamda brüt okullaşma oranı 49,61 iken net okullaşma oranı 42,4 civarındadır. Dikkati çeken bir diğer husus ise meslek liselerinde erkeklerdeki okullaşma oranının kadınlara göre çok yüksek olmasıdır, diğer eğitim kademelerinde bu denli fark gözlenmemektedir.

[8]Brüt Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

[9] Net Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusu bölünmesi ile elde edilir.

Tablo14:Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı,Sinop,2012/2013

	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	12.705	6.496	6.209
Şehir	12.467	6.347	6.120
Köy	238	149	89

Kaynak: MEB İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2012-2013

Ortaöğretime kayıtlı toplam öğrenci sayısı 12.705'tir. Öğrencilerin kadın erkek oranı yarı yarıyadır. Kayıtlı öğrencilerin %1,8'i köyde iken %98,2'si şehirdedir. Şehirdeki öğrencilerin kadın erkek oranları birbirine çok yakın değerler alırken köydeki öğrencilerin %37'si kadın %63'ü erkektir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasında işgücünün temel özelliklerini ve istihdamın yapısını değerlendirmek için kullanılacak başlıca kaynak TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Anketleridir.

Kurumsal Olmayan Nüfus

Bu bölümde TR82 bölgesindeki kurumsal olmayan nüfusun bazı kırılımlarda işgücü durumu incelenecektir.

Tablo15:Kurumsal Olmayan Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücü Durumu,TR82,2012

	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus,bin	İşgücü,bin	İstihdam edilenler,bin	İşsiz,bin	İşgücüne katılma oranı (%)	İşsizlik oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşgücüne dahil olmayan nüfus
Toplam	594	324	306	18	54,5	5,6	51,5	270
Erkek	287	198	188	10	69,1	5,1	65,6	89
Kadın	307	126	118	8	41,0	6,4	38,3	181

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde 15+ yaş grubundaki kurumsal olmayan nüfus[10] toplamı 594 bindir. Nüfusun %48,3'ünü erkekler oluştururken %51,7'sini kadınlar oluşturmaktadır. Nüfus geneline bakıldığında kadın sayısının erkek sayısından fazla olmasına rağmen istihdam edilen erkek oranı 27,3 puan farkla kadınlardan daha fazladır. Buna paralel olarak erkek nüfus içerisindeki işsizlik oranı %5,1 iken kadınlarda oran %6,4'lere çıkmaktadır. İşgücüne dahil olmayanlar 15+ nüfusun %45,4'ünü oluştururken, bu nüfus içerisinde kadınların sayısı erkek sayısının iki katından daha fazladır. Genel itibariyle istihdam edilenler içerisindeki erkek oranı daha yüksek iken işgücüne dahil olmayan nüfus içerisindeki kadın oranı daha yüksektir.

[10] TÜİK kurumsal olmayan nüfusu okul, yurt, otel, huzurevi, hastane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfus olarak tanımlamaktadır.

Grafik10:Kurumsal Olmayan Nüfusun Yıllara Göre İşgücü Durumu,2010-2012

Kaynak: TÜİK

Türkiye ve TR82 bölgesini karşılaştırdığımızda 2010-2012 yılları arasında işgücüne katılma oranı TR82 bölgesinde daha yüksek çıkmaktadır, en yüksek değere ise %59,5 ile 2011 yılında ulaşmıştır. Türkiye genelinde ise en yüksek değer %50 ile 2012 yılında yaşanmıştır. İşgücüne katılım oranına benzer şekilde istihdam oranı da TR82 bölgesinde Türkiye'ye göre daha yüksek çıkmaktadır. İstihdam oranı TR82 bölgesinde en yüksek değere %56 ile 2011 yılında ulaşırken Türkiye geneli en yüksek oran %45,4 ile 2012 yılında yaşanmıştır. Yıllar itibariyle hem bölgesel hem Türkiye genelinde işsizlik oranı düzenli bir şekilde azalmaktadır. Fakat belirtilen yıllarda Türkiye geneli işsizlik oranı TR82 bölgesinden daha fazladır. 2012 yılında Türkiye genelinde işsizlik oranı %9,2 iken TR82 bölgesinde bu oran %5,6'dır.

Grafik11:Kurumsal Olmayan Nüfusun Eğitim Durumlarına Göre Oranı,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

Kurumsal olmayan nüfusun eğitim seviyelerine göre sınıflandırdığımızda nüfusun büyük çoğunluğu (%65,3) lise altında[11] yoğunlaşmaktadır. Lise ve dengi meslek okulu mezunlarının oranı okuma yazma bilmeyenlere çok yakındır. En az nüfus ise %8,6 ile yükseköğretim[12] mezunlarına aittir.

[11] Okuma-yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen + ilköğretim = Lise-Altı

İşgücü

Bu bölümde TR82 bölgesindeki işgücü durumu değerlendirilecektir.

Grafik12:Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Katılma Oranı,%,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

Bölgede işgücüne katılma oranı eğitim seviyesi yükseldikçe artmaktadır. TR82 bölgesinde eğitim seviyesine göre işgücüne katılım oranı en yüksek %79,2 ile yükseköğretime aittir, ikinci sırada %62,7 ile lise ve dengi meslek okulu gelmektedir. İşgücüne katılımın en az olduğu grup ise okuma yazma bilmeyenlerdedir.

Grafik13:Geniş Yaş Grubuna Göre İşgücüne Katılma Oranı ,TR82,%,2012

Kaynak: TÜİK

Yaş gruplarına göre işgücüne katılım oranı en yoğun %73,3 ile 25-34 yaş grubudur. 20-24 yaş grubundaki işgücüne katılım oranı 35-54 yaş grubundaki orana neredeyse eşittir. İşgücüne katılımın en düşük olduğu yaş grubu ise %28,1 ile 15-19 yaş grubudur.

[12] Önlisans + Lisans + Yüksek Lisans + Doktora = Yükseköğretim

Grafik14:Eğitim Seviyesine Göre İşgücü Durumu,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

Eğitim seviyesine göre işgücüne bakıldığında TR82 bölgesinde en büyük çoğunluk %64,2 ile lise altındadır. Bunu %15,7 ile lise ve dengi meslek okulu takip ederken son sırada %7,4 ile okuma yazma bilmeyenler yer almaktadır.

Grafik15:Yaş Gruplarına Göre İşgücü Durumu,TR82

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde yaş gruplarına göre işgücü durumuna bakıldığında en yüksek oran %42 ile 35-54 yaş grubundadır. 25-34 yaş grubu ve 55+ yaş grubundaki nüfusun işgücü durumu birbirine en yakındır, aradaki fark 3,1 puan ile 25-34 yaş grubunda daha fazladır. İşgücü durumunun en düşük olduğu yaş grubu ise %4,6 ile 15-19 yaş grubunda yer almaktadır.

İşsizlik

2012 yılı verilerine göre TR82 bölgesindeki işsizlik oranı Türkiye genelinden daha düşüktür. Türkiye genelinde bu oran %9,2 iken bölgemizde %5,6'lara gerilemektedir.

Grafik16:Geniş Yaş Grubuna Göre İşsizlik Oranı,%,TR82

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde İşsizlik oranının en yüksek olduğu yaş grubu %14 ile 20-24 yaş grubudur. İlerleyen yaş gruplarında işsizlik azalarak devam etmektedir. İşsizlik oranının en düşük olduğu yaş grubu ise %1,8 ile 55+ yaş grubundadır.

Grafik17:Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Oranı,%,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

Eğitim seviyesine göre işsizlik oranı değerlendirildiğinde dikkati çeken en önelimi husus eğitim seviyesinin düştükçe işsizlik oranının düşmesidir. Buna paralel olarak okuma yazma bilmeyenler içerisindeki işsizlik oranı %0,2 ile en düşük değeri almaktadır. İşsizlik oranının en yüksek değeri aldığı eğitim seviyesi %10 ile lise ve dengi meslek okulu iken ikinci sırada %6,1 ile yükseköğretim yer almaktadır.

İstihdam

2012 yılı istihdam oranlarına bakıldığında TR82 bölgesinde istihdam oranı %51,5 iken Türkiye genelinde bu oran %45,4'tür.

Grafik18:İstihdam Edilenlerin Yıllara Göre İktisadi Faaliyet Kolları,%,TR82,2004-2012

Kaynak: TÜİK

2004-2012 yılları arasında iktisadi faaliyet kollarına göre istihdam edilenlerin oranları düzenli bir seyir izlememektedir. 2004 yılında istihdam edilenlerin en yüksek olduğu faaliyet kolu %45,4 ile hizmettir. 2005 yılı içerisinde tarım ve hizmet kollarında istihdam edilenlerin oranları çakışmıştır. 2005-2006 yılları arasında istihdam edilenleri oranları sanayi ve hizmet sektöründe azalırken tarım sektöründe artış eğilimi göstermiştir. Buna ters olarak 2006-2009 yılları arasında ise sanayi ve hizmet sektörü artış eğilimi gösterirken tarımda istihdam edilenlerin oranı azalmıştır. 2009-2012 yıllarında istihdam edilme oranları 2005-2009 yılları arasına paralel bir eğilim göstermektedir. Belirtilen yıllarda dikkati çeken önemli hususlardan biriyse istihdam edilme oranlarının sanayi ve hizmet sektörlerinde paralel bir dalgalanma gösterirken tarımda durum daha farklıdır.

Grafik19:İstihdam Edilenlerin Yıllar ve Cinsiyete Göre İktisadi Faaliyet Kolları,TR82,2010-2012

Kaynak: TÜİK

2010-2012 yılları arasında TR82 bölgesinde toplam istihdamda en yüksek oran tarım sektöründedir, ikinci sırada hizmet ve son sırada sanayi yer almaktadır. Kadınların tarım sektöründeki istihdam oranı sanayi ve hizmet sektörüne göre çok fazladır. Kadınların tarım istihdamında en yüksek değere %73,5 ile 2011 yılında ulaşmıştır.

Kadınların en az istihdam edildiği sektör sanayidir. Erkeklerde istihdam durumu kadınlardan daha farklıdır. Belirtilen yıllarda erkekler en çok hizmet sektöründe istihdam edilmiştir. Erkeklerde istihdamın en fazla olduğu ikinci sektör tarım son sırada ise kadınlarda olduğu gibi sanayi gelmektedir. Sanayi sektöründe istihdamın düşük olmasının en büyük sebebi bölgede sanayinin yeteri kadar gelişmemiş olmasıdır.

Grafik20:İstihdam Edilenlerin Cinsiyete ve İktisadi Faaliyet Koluna Göre İşteki Durumu,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde istihdam edilenlerin işteki durumuna bakıldığında %40,8'i ücretli, maaşlı ve yevmiyeli, %30,1'i işveren ve kendi hesabına çalışırken %29,1'i ücretsiz aile işçisidir. Erkekler arasında da toplama paralel bir durum gözlenirken kadınlarda durum farklılık göstermektedir. Kadınlarda istihdam edilenlerin %59'u ücretsiz aile işçisidir. Tarım sektöründe erkeklerin çoğunluğu işveren veya kendi hesabına (%67,6) çalışırken kadınların çoğunluğu ücretsiz aile işçisi (%84,6) olarak çalışmaktadır. Tarımdaki toplam orana bakıldığında kadınlarda olduğu gibi çoğunluk ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım dışı sektörlerde çalışanların çoğunluğu ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışmaktadır. Erkeklerde bu oran %73,6 iken kadınlarda %75 düzeyindedir.

Grafik21:Geniş Yaş Grubuna Göre istihdam Oranı,%,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

İstihdam oranının yaş gruplarına göre dağılımında en yüksek oran %66,6 ile 25-34 yaş grubundadır. Buna çok yakın olarak %65,5 ile 35-54 yaş grubu ikinci sırada, %58,4 ile 20-24 yaş grubu üçüncü sırada yer almaktadır. İstihdam oranının en düşük olduğu yaş grubu ise %26,3 ile 15-16 yaş grubundadır.

Grafik22:Eğitim Durumuna Grubuna Göre istihdam Oranı,%,TR82

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde eğitim seviyesine göre istihdam oranına bakıldığında en göze çarpan unsur eğitim seviyesi yükseldikçe istihdam oranı yükselmektedir. Yükseköğretim mezunlarındaki istihdam oranı %74,4'lerdeyken okuma-yazma bilmeyenlerdeki istihdam oranı %32,7'ye düşmektedir.

Grafik23:Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa Göre İstihdam Edilenler, TR82,2012

Kaynak: TÜİK

İstihdam edilenlerin kayıtlılık durumu incelendiğinde çoğunluğun kayıtlı olmadığı gözlenmektedir. Kayıtlılık oranı %42,8 iken kayıtlı olmayanlar %57,2 oranındadır.

Grafik24:İstihdam Edilenlerin Cinsiyet ve Eğitim Durumuna Göre Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığı,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde eğitim durumlarına göre kayıtlılık oranları incelendiğinde erkeklerde kayıtlılık oranı (%55) fazlayken kadınlarda kayıtdışı oran (%76,3) daha fazladır. Kayıtlılığın eğitim seviyesine göre durumu değerlendirildiğinde okuma yazma bilmeyenler içerisindeki kayıtdışı oran %100'dür. Genele bakıldığında eğitim seviyesi yükseldikçe erkek ve kadınlarda kayıtlılık oranı artmaktadır. Erkeklerde lise altındaki kayıtlılık oranı %42,5 lise ve dengi meslek okulunda %%78,9 ve yükseköğretimde %88,5 ile en yüksek seviyeye ulaşmaktadır. Kadınlarda da sıralama bu duruma paralel bir seyir izlemektedir. Tüm eğitim kademelerinde erkeklerin kayıtlılığı kadınlardan fazlayken yalnızca yükseköğretim seviyesinde kadınların kayıtlılığı (%92,3) erkeklerden daha fazladır.

Grafik25:İsthdam Edilenlerin Eğitim Durumuna Göre Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığı,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

Eğitim durumlarına göre kayıtlılığa bakıldığında kayıtlılığın en fazla olduğu eğitim grubu yükseköğretim (%89,5), kayıt dışılığın en fazla olduğu eğitim grubu ise okuma yazma bilmeyendir (%95,8).

İşgücüne Dahil Olamayanlar

Grafik26:İşgücüne Dahil Olmayanların Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

İşgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında kadınlarda ev işleri ile meşgul olma (%43,4) öne çıkmaktadır, erkeklerde emeklilik (%37,1) en fazla işgücüne dahil olmama nedenidir. Yaşlı ve hasta bakımı neden olarak erkek ve kadınlarda eşit düzeyde yer almaktadır. Toplam nüfusta ise en büyük nedenin ev işleri ile meşgul olma olduğu görülmektedir. Bu oranın bu denli yüksek çıkmasının nedeni kadınlardan kaynaklanmaktadır. Toplam nüfusta işgücüne dahil olmamaya gösterilen nedenlerden en azı iş bulma ümidi yoktur. Kadınların işgücüne dahil olmamalarının en düşük nedeni iş bulma ümidi yok ve emekliliktir, erkeklerde ise ev işleriyle meşgul olmadır.

Grafik27:Eğitim durumuna göre işgücüne dahil olmayanlar,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

TR82 bölgesinde eğitim durumlarına göre işgücüne dahil olmayanlara bakıldığında en yüksek oran %66,3 ile lise altındadır. İkinci sırada okuma yazma bilmeyenler, devamında da lise ve dengi meslek okulu mezunları yer almaktadır. İşgücüne dahil olmayanlar arasında en düşük oran %4,1 ile yükseköğretim mezunları yer almaktadır.

Grafik28:İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar,TR82,2012

Kaynak: TÜİK

İşgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında ilk sırada %29,3 ile ev işleri ile meşgul olma, ikinci sırada %25,9 ile eğitim, üçüncü sırada ise %14,4 ile emekli olma yer almaktadır. İşgücüne dahil olmamaya gösterilen en düşük neden ise %1,1 ile mevsimlik çalışmadır.

Tablo16:Temel İşgücü Göstergeleri,2011

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı%	İstihdam oranı%	İşsizlik oranı%
Türkiye	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9

Kaynak:TÜİK

2011 yılına ait temel işgücü göstergelerine bakıldığında Sinop'ta işgücüne katılım oranı %49,6 iken Türkiye'de bu oran %47,5'tir. Türkiye geneli istihdam oranı %43,7 Sinop'ta ise %47,1'dir. Türkiye geneli işsizlik oranı %7,9 iken Sinop'ta bu oran %4,9'a düşmektedir.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımı gibi özellikleri içermesi açısından önemli göstergelerdir.

Grafik29:İŞKUR'a Başvurular, Sinop,2008-2012

Kaynak: İŞKUR

2008-2012 yılları arasında İŞKUR'a yapılan başvurular incelendiğinde diğer yıllara nazaran sayısal olarak 2012 yılında büyük bir artış yaşanmıştır. Bir önceki yıla göre karşılaştırma yaptığımızda 2012 yılı için yapılan başvuru sayısı %124 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR tarafından iş arayan ve işverenlere yönelik yapılan çalışmaların artmasından kaynaklanmaktadır. Belirtilen yıllarda yapılan başvuruların tümünde erkeklerin yaptığı başvuru sayısı kadınların yaptığı başvuru sayısından daha fazladır. 2013 yılı Ocak-Eylül ayı başvuruları 8.807'ye ulaşmıştır. Dokuz aylık dönemde 2012 yılında yapılan toplam başvurunun %94'ü oranında başvuru yapılmıştır. Bu başvuruların %51'i kadın, %49'u erkektir.

Tablo17:Eğitim Durumlarına Göre Başvurular,2012

SİNOP			
Eğitim Durumu	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Okuma-Yazma Bilmeyenler	26	17	43
Okur-Yazar Olanlar	21	14	35
İlköğretim	4.008	2.332	6.340
Ortaöğretim	1.160	885	2.045
Önlisans	305	254	559
Lisans	175	173	348
Yüksek Lisans	1	6	7
Doktora	0	0	0

Kaynak: İŞKUR

Eğitim seviyesine göre İŞKUR başvuruları değerlendirildiğinde başvuru yapanların %67,6 ile ilköğretim mezunları ilk sıradadır. %21,8 ile ortaöğretim mezunları ikinci sırada yer alırken üçüncü sırada %5,9 ile ön lisans mezunları yer almaktadır. En düşük başvuru oranı doktora mezunlarındadır. 2013 yılının ilk dokuz aylık periyodu da bu duruma paralel bir eğilim göstermektedir.

Tablo18:En Fazla Başvuru Alınan İlk 20 Meslek

SİNOP		TÜRKİYE	
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.894	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	572.862
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	512	BÜRO MEMURU (GENEL)	100.687
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	354	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	86.976
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	289	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53.649
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	260	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.515
MAKİNECİ (DİKİŞ)	183	SEKRETER	36.929
BÜRO MEMURU (GENEL)	169	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33.993
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	164	ÖN MUHASEBECİ	30.406
GARSON (SERVİS ELEMANI)	141	GARSON (SERVİS ELEMANI)	27.132
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	140	MUHASEBECİ	25.799
ÖN MUHASEBECİ	113	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	21.000
BÜRO İŞÇİSİ	111	AŞÇI	20.870
AŞÇI YARDIMCISI	101	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	20.686
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	78	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	20.649
HİZMETLİ (KAMU KURULUŞLARI)	77	KASİYER	19.481
KOMPLECİ-DOKUMACI (DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ)	64	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	18.560
SEKRETER	61	ÇAYCI	18.547
MUHASEBECİ	56	MAKİNECİ (DİKİŞ)	17.979
ÇOCUK BAKICISI	56	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	17.754
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	52	BÜRO İŞÇİSİ	16.029

Kaynak: İŞKUR

Meslekler bazında İŞKUR'a yapılan başvurularda vasıf gerektirmeyen meslekler ilk sıralarda yer almaktadır. Sinop ilinde %41,5 ile beden işçisi (genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde de ilk sırada %24,9 ile aynı meslek yer almaktadır. Sinop ilinde en fazla başvuru yapılan meslekler beden işçisi (temizlik), yangına ilk müdahale işçisi ve şoför (yük taşıma) şeklinde devam etmektedir. Türkiye'de ise sıralama büro memuru (genel), beden işçisi (temizlik) ve temizlik görevlisi şeklindedir.

Tablo19:En Fazla Açık İş Olan ve En Fazla Başvuru Olan İlk 20 Meslek,Sinop

En Fazla Açık İş Olan Meslekler	Ağırlığı	En Fazla Başvuru Alınan Meslekler	Ağırlığı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	50,7%	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	41,5%
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	7,3%	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	5,5%
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	5,8%	YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	1,8%
MAKİNECİ (DİKİŞ)	2,7%	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,5%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,4%	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	2,8%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	2,2%	MAKİNECİ (DİKİŞ)	1,5%
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2,1%	BÜRO MEMURU (GENEL)	2,0%
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	1,9%	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	0,5%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,4%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	0,6%
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	1,0%	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	0,4%
TEKSTİL TERBİYE İŞÇİSİ	0,9%	ÖN MUHASEBECİ	0,1%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0,9%	BÜRO İŞÇİSİ	0,5%
ORMAN İŞÇİSİ	0,7%	AŞÇI YARDIMCISI	0,4%
BÜRO İŞÇİSİ	0,7%	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	0,5%
KOMPLECİ-DOKUMACI	0,7%	HİZMETLİ (KAMU KURULUŞLARI)	0,5%
DİĞER HAT ÇEKİCİLER VE KABLO EKLEYİCİLER	0,7%	KOMPLECİ-DOKUMACI	1,2%
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	0,7%	SEKRETER	0,3%
AŞÇI	0,6%	MUHASEBECİ	3,1%
ENGELLİ BAKIM ELEMANI	0,6%	ÇOCUK BAKICISI	0,0%
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	0,6%	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	0,3%

Kaynak: İŞKUR

En fazla açık iş olan meslekler ve en fazla başvuru olan mesleklerin ilk sırasında beden işçisi (genel) bulunmaktadır. Başvurularda olduğu gibi açık işlerde de vasıf gerektirmeyen meslekler ilk sıralarda yer almaktadır. En fazla açık iş bulunan ilk beş meslek sıralandığında sıralama beden işçisi (genel), beden işçisi (inşaat), beden işçisi (temizlik) , makineci (dikiş) ve garson yer almaktadır. İlde tekstil sanayi ve otel işletmelerinin sayıca fazla olmasından dolayı makineci (dikiş) ve garson (servis elemanı) meslekleri ilk sıralarda yer almaktadır.

Grafik30:Kayıtlı İşsiz Sayısının Değişimi,Sinop,2008-2012

Kaynak: İŞKUR

2008-2012 yılları arasında sayısal olarak İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı artarak devam etmektedir. Yalnızca 2010 yılında 2009 yılına göre % 11,4 oranında bir azalma gözlenmiştir. Belirtilen yılların hepsinde kayıtlı işsizler arasındaki erkek oranı kadın oranından daha yüksektir. 2013 yılının ilk dokuz aylık verilerine bakıldığında kayıtlı işsizlerin sayısı 9.830'a ulaşmıştır.

Tablo20:En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu İlk 20 Meslek

SİNOP		TÜRKİYE	
Meslekler	**Kayıtlı İşsizler**	**Meslekler**	**Kayıtlı İşsizler**
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.999	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	580.621
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	357	BÜRO MEMURU (GENEL)	142.007
BÜRO MEMURU (GENEL)	257	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	92.007
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	216	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.614
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	208	SEKRETER	46.050
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	138	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45.512
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	96	ÖN MUHASEBECİ	38.206
BÜRO İŞÇİSİ	96	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	35.912
GARSON (SERVİS ELEMANI)	94	MUHASEBECİ	32.002
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	89	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	26.951
MAKİNECİ (DİKİŞ)	86	GARSON (SERVİS ELEMANI)	25.819
ÖN MUHASEBECİ	82	AŞÇI	24.021
MUHASEBECİ	73	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	22.344
AŞÇI YARDIMCISI	71	ÇAYCI	21.965
HİZMETLİ (KAMU KURULUŞLARI)	69	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	19.608
SEKRETER	64	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	19.408
ÇOCUK GELİŞİM ELEMANI	55	BÜRO İŞÇİSİ	17.425
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	52	KASİYER	16.640
ELEKTRİK TEKNİSYENİ	47	MAKİNECİ (DİKİŞ)	15.574
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	46	AŞÇI YARDIMCISI	14.503

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizler mesleklere göre sınıflandırıldığında Türkiye genelindeki ilk beş meslek beden işçisi (genel), büro memuru (genel), beden işçisi (temizlik), satış elemanı (tanıtım) ve sekreterdir. Sinop'ta ilk sırada Türkiye sıralamasında da ilk sırada yer alan beden işçisi (genel) yer almaktadır. Sinop'ta işsizlerin kayıtlı olduğu mesleklerin sıralaması beden işçisi (temizlik), büro memuru (genel), şoför-yük taşıma ve yangına ilk müdahale işçisi olarak devam etmektedir. Türkiye genelinde ve Sinop da kayıtlı işsizlerin en fazla olduğu ilk üç meslek aynıdır.

Grafik31:Bekleme Sürelerine Göre İşsizlerin Dağılımı,Sinop,2012

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizlerin bekleme sürelerine göre oranlarına bakıldığında en yüksek oran %38,6 ile 1 yıl ve daha fazla bekleyenlere aittir, ikinci sırada %11 ile 4-5 ay işsiz kalanlar, üçüncü sırada ise %8,2 ile 30 gün ve daha az bekleyenler yer almaktadır. 6-8 ay bekleyenler kayıtlı işsizler içerisinde %3,1 ile en düşük orana sahiptir.

Tablo21:Yaş Gruplarına Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, Sinop,2012

Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
15 - 19	148	115	263
20 -24	922	669	1.591
25 -29	859	616	1.475
30 - 34	650	526	1.176
35-39	554	439	993
40 - 44	426	370	796
45-49	325	216	541
50-54	164	103	267
55-59	75	25	100
60-64	34	8	42
65+	13	12	25
Toplam	**4.170**	**3.099**	**7.269**

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımında işsizlerin ağırlıkla 20-34 yaş grupları arasında yoğunlaştığı görülmektedir. 20-34 yaş grubundaki işsizlerin oranı %58,3'tür. En fazla işsiz %21,8 ile 20-24 yaş grubu, ikinci olarak %20,2 ile 25-29 yaş grubu, üçüncü sırada ise %16,1 ile 30-34 yaş grubu yer almaktadır. Kayıtlı işsizlerin en az olduğu yaş grubu %0,3 ile 65+ yaş grubudur. Tüm yaş gruplarındaki kayıtlı işsizlerdeki erkek oranı kadın oranından daha fazladır.

Grafik32:Kayıtlı İşsizlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları,Sinop,2012

Kaynak: İŞKUR

Eğitim durumlarına göre kayıtlı işsizlerin dağılımına bakıldığında %62,7 ile lise altı eğitim grubu ilk sıradadır. Kayıtlı işsizler içerisindeki oranı en düşük eğitim grubu okuma yazma bilmeyenlerdedir. Lise altından sonra eğitim seviyesi yükseldikçe kayıtlı işsizlerin oranı azalarak devam etmektedir. 2013 yılının ilk dokuz aylık döneminde de en fazla kayıtlı işsiz 2012 yılında olduğu gibi lise altındadır. Dikkati çeken en büyük unsur en düşük eğitim seviyesindeki kayıtlı işsizlerdeki oranın diğer eğitim gruplarına göre bu denli düşük olmasıdır.

Grafik33:Yıllara Göre Açık İş Sayıları, Sinop

Kaynak: İŞKUR

Yıllara göre açık işlere bakıldığında 2009 yılında bir önceki yıla göre %7,6 oranında bir azalış yaşanırken 2009 yılından itibaren açık iş sayısı artarak devam etmektedir. Açık iş sayısında en fazla artışın yaşandığı yıl %130 ile 2012 yılındadır. 2013 yılının il dokuz aylık periyodundaki toplam açık iş sayısı 1.816'dır.

Tablo22:En Fazla Açık İş Bulunan İlk 20 Mesleğin Toplam İçerisindeki Ağırlığı,%,Sinop,2012

SİNOP		TÜRKİYE	
Meslek	Açık İş Sayısı	Meslek	Açık İş Sayısı
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	50,7	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	37,0
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	7,3	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	4,9
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	5,8	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	4,4
MAKİNECİ (DİKİŞ)	2,7	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2,2
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,4	BÜRO MEMURU (GENEL)	2,1
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	2,2	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	2,1
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	2,1	MAKİNECİ (DİKİŞ)	1,8
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	1,9	GARSON (SERVİS ELEMANI)	1,6
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,4	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	1,3
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	1,0	REYON GÖREVLİSİ	1,1
TEKSTİL TERBİYE İŞÇİSİ	0,9	KASİYER	1,0
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0,9	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	0,8
ORMAN İŞÇİSİ	0,7	ÖN MUHASEBECİ	0,8
BÜRO İŞÇİSİ	0,7	LOJİSTİK ELEMANI	0,8
KOMPLECİ-DOKUMACI (DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ)	0,7	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	0,8
DİĞER HAT ÇEKİCİLER VE KABLO EKLEYİCİLER	0,7	BULAŞIKÇI (STEVARD)	0,7
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	0,7	PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	0,7
AŞÇI	0,6	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0,7
ENGELLİ BAKIM ELEMANI	0,6	AŞÇI	0,6
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	0,6	ELEKTRİK TEKNİSYENİ	0,6

Kaynak: İŞKUR

En fazla açık iş bulunan ilk yirmi mesleği sıraladığımızda Sinop ili için toplam içerisindeki ağırlığı en çok olan ilk üç meslek beden işçisi (genel), beden işçisi (inşaat) ve beden işçisi (temizlik)'dir. Türkiye genelindeki ilk üç meslek ise beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik) ve temizlik görevlisidir. Sinop ve Türkiye geneli ilk sırada beden işçisi (genel) yer almaktadır, mesleğin Türkiye genelindeki açık iş dağılımı %37 iken Sinop ilinde bu dağılım %50,7'lere çıkmaktadır.

Grafik34:Ana Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Dağılımı,Sinop,2012

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR kayıtlarında açık işlerin en yüksek olduğu ana meslek grubu Sinop ve Türkiye genelinde nitelik gerektirmeyen meslekler grubudur. Tüm meslek gruplarında Sinop ve Türkiye genelinde Sinop iline ait açık iş dağılımı Türkiye genelinden daha düşüktür. Yalnızca nitelik gerektirmeyen mesleklerde bu durumun tersi gözlenmektedir. Açık işlerin en düşük olduğu meslek grubu ise hem Sinop hem Türkiye genelinde yöneticilere aittir.

Tablo23:Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı,2012

SEKTÖR	SİNOP	TÜRKİYE
Bilgi ve iletişim	2,4%	4,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	6,1%	9,1%
Eğitim	2,2%	3,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1,2%	0,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,1%	1,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,1%
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayrım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri	0,0%	0,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21,9%	8,6%
İmalat	18,8%	33,9%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	6,8%	1,4%
İnşaat	8,7%	5,4%
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	5,4%	1,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3,6%	5,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,2%	0,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,8%	0,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4,3%	6,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2,7%	1,5%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	2,4%	1,6%
Toptan ve perakende ticaret	6,3%	9,5%
Ulaştırma ve depolama	6,2%	4,2%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%

Kaynak: İŞKUR

Sektörlere göre açık işlerin dağılımına bakıldığında Sinop'ta açık iş dağılımının en yüksek olduğu ilk üç sektör idari ve destek hizmet faaliyetleri(%21,9), imalat (%18,8) ve inşaattır (%8,7). Türkiye geneline bakıldığında sıralama imalat (%33,9), toptan ve perakende ticaret (%9,5) ve diğer hizmet faaliyetleri (%9,1) şeklindedir.

2012 yılındaki Açık işler sosyal durumlarına göre sınıflandırıldığında açık işlerin %98,5'i normal statüdedir. Buna karşılık özürlü statüde 61 ve eski hükümlü-TMY(Terörle Mücadelede Yaralanan) 1 açık iş bulunmaktadır.

Grafik35: İşe Yerleştirme,Sinop,2008-2012

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirme sayılarına bakıldığında bir önceki yıla göre 2009 yılında %39 oranında azalmıştır. Belirtilen diğer yıllarda ise işe yerleştirme sayısı artarak devam etmiştir. 2009-2012 yıllarında işe yerleştirilen erkek sayısı kadın sayısından fazlayken yalnızca 2008 yılında işe yerleştirilen kadın sayısı erkek sayısından fazladır. Kadın ve erkekler arasında yapılan işe yerleştirmeler oranlarındaki en yüksek fark %28,1 ile 2012 yılında yaşanmıştır. 2013 yılının il dokuz aylık periyodunda yapılan işe yerleştirme sayısı 1.403'tür.

Grafik36:İşe Yerleştirmelerin Kamu-Özel Dağılımı,Sinop,2012

Kaynak: İŞKUR

Sinop ilinde yapılan işe yerleştirmelerdeki kamu ve özel oranlarının birbirine yakın olması dikkat çekmektedir. Kamuda yapılan işe yerleştirme oranı %50,7 iken özelde %49,3'tür. Kamuda yapılan işe yerleştirmelerin yüksek olmasının nedeni İŞKUR bünyesinde yapılan Toplum Yararına Programlardan kaynaklanmaktadır.

Grafik37:Cinsiyet Bazında İşe Yerleştirmenin Dağılımı,Sinop,2012

Kaynak: İŞKUR

Cinsiyet bazında yapılan işe yerleştirmelerde kamuda işe yerleştirilen erkek oranı %54,6 özelde ise %45,4'tür. Kadınlarda ise durum biraz daha farklıdır. İşe yerleştirilen kadınların %59,2'si özelde %40,8'i kamuda işe yerleştirilmiştir. Kadınlar içerisinde işe yerleşenlerin büyük çoğunluğu özelde işe başlarken erkeklerin çoğunluğu kamuda işe yerleşmiştir.

Grafik38:Eğitim Durumlarına Göre İşe Yerleştirmeler,2012

Kaynak: İŞKUR

Türkiye geneli ve Sinop'ta eğitim durumlarına göre işe yerleştirmelerde ilk sırada ilköğretim yer almaktadır. Sinop'ta bu oran 14,1 puan farkla Türkiye genelinden daha fazladır. Ortaöğretimde ise Türkiye geneli işe yerleştirme oranı 8,4 puan farkla Sinop'tan daha fazladır. Hem Türkiye hem Sinop'ta doktora mezunları arasında işe yerleştirme yapılmamıştır.

Grafik39:Cinsiyet Bazında Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Sinop,%, 2012

Kaynak: İŞKUR

Okuma yazma bilmeyenler içerisindeki işe yerleştirme oranı çok düşüktür, lise altında ise bu oran en yüksek değeri almaktadır. Lise altında işe yerleştirme kadınlarda %64,6 iken erkeklerde %74,5'e çıkmaktadır. Lise altından sonrada işe yerleştirmede dağılım azalarak devam etmektedir. Genelde eğitim durumlarına göre işe yerleştirmelerin dağılımında erkeklerin oranı kadınlarınkinden daha fazlayken okuma yazma bilmeyenler içerisinde kadınların işe yerleştirme oranı daha fazladır.

Tablo24:En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan İlk 20 Meslek

SİNOP		TÜRKİYE	
MESLEK	SAYI	MESLEK	SAYI
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.066	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	229.943
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	279	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	37.294
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	233	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	29.650
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	96	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	13.308
MAKİNECİ (DİKİŞ)	79	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	11.867
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	76	BÜRO MEMURU (GENEL)	8.597
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	58	REYON GÖREVLİSİ	8.267
GARSON (SERVİS ELEMANI)	55	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	8.152
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	45	MAKİNECİ (DİKİŞ)	8.115
METAL MAMULLER MONTAJ İŞÇİSİ	41	KASİYER	6.740
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	39	LOJİSTİK ELEMANI	6.087
ORMAN İŞÇİSİ	32	GARSON (SERVİS ELEMANI)	6.017
KOMPLECİ-DOKUMACI (DOKUMA MAKİNELERİ OPERATÖRÜ)	30	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	4.940
BÜRO İŞÇİSİ	26	İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)	4.029
ENGELLİ BAKIM ELEMANI	24	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	3.261
DİĞER HAT ÇEKİCİLER VE KABLO EKLEYİCİLER	24	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	2.913
İNŞAAT KALFASI (GENEL)	24	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	2.842
MOBİLYA İMALATÇISI/MOBİLYACI (AHŞAP)	21	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	2.838
ELEKTRİKÇİ (DİĞER)	18	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	2.739
ENDÜSTRİYEL KALIPÇI	17	ÖN MUHASEBECİ	2.738

Kaynak: İŞKUR

Sinop'ta işe yerleştirme yapılan ilk üç meslek sırasıyla beden işçisi (genel), beden işçisi (inşaat), beden işçisi (temizlik)'tir. Türkiye'de ise sıralama beden işçisi(genel), beden işçisi (temizlik) ve temizlik görevlisi şeklindedir. Daha önce de sık karşılaştığımız gibi en çok işe yerleştirilen meslek Türkiye ve Sinop'ta değişmemektedir.

Grafik40:Meslek Gruplarına Göre İşe Yerleştirmeler,2012

Kaynak: İŞKUR

Meslek gruplarına göre yapılan işe yerleştirmelerde Türkiye ve Sinop benzer bir eğilim göstermektedir. Her iki bölge için işe yerleştirme yapılan sıralama nitelik gerektirmeyen meslekler, hizmet ve satış elemanları ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar şeklindedir.

Grafik41:Sektörlere Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, Sinop,2012

Kaynak: İŞKUR

Sektörlere göre işe yerleştirmelere bakıldığında Türkiye ve Sinop'ta ilk sıradaki sektörler birbirinden farklıdır. Türkiye genelinde en fazla işe yerleştirme %28 ile imalat sektöründeyken Sinop'ta bu oran %16,1'dir. Sinop'ta ilk sırada %24,7 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri yer almaktadır, aynı sektörün Türkiye genelindeki oranı %10,7'dir.

2012 yılında yapılan işe yerleştirmeler sosyal durumlarına göre sınıflandırıldığında büyük çoğunluğu (%98,9) normal statüdedir. Bunun dışında 37 özürlü ve 2 eski hükümlü-TMY(Terörle Mücadelede Yaralanan) işe yerleştirilmiştir.

Tablo25:Eğitim Durumuna Göre Cinsiyet Bazında İşsizlik Ödeneği Hakedenler,Sinop,2012

Eğitim Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
Okur Yazar Olmayan	1	1	2
Lise-Altı	568	119	687
Lise ve Dengi Meslek Okulu	156	59	215
Yükseköğretim	33	30	63
Toplam	758	209	967

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı içerisinde işsizlik ödeneği hak edenlerin eğitim durumlarına göre dağılımına bakıldığında %71'i lise altıdır. Sıralamayı %22 ile lise ve dengi meslek okulu, %6,5 ile yükseköğretim ve son sırada okur-yazar olmayanlar takip etmektedir. İşsizlik ödeneği hak edenlerin %78,3'ü erkek iken %21,7'si kadındır. 2013 yılının ilk dokuz aylık periyodunda 935 kişi işsizlik ödeneği hak etmiştir.

Tablo26:Düzenlenen Kurs ve Katılımcı Sayıları,Sinop,2012

KURS	Kurs Sayısı	Katılan Sayısı
GİRİŞİMCİLİK	2	138
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	1	15
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI / İSTİHDAM GARANTİLİ	30	570
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI/GENEL	16	366
İŞGÜCÜ YETİŞTİRME KURSLARI/TYÇP	48	2.232
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	99	324
ÖZÜRLÜ KURSLARI	1	12
UMEM PROJESİ	20	351
UMEM PROJESİ/İEP	3	26
TOPLAM	220	4.034

Kaynak: İŞKUR

Yıl içerisinde toplam 4.034 kişinin katılımıyla 220 kurs düzenlenmiştir. Açılan kursların %45'i işbaşı eğitim programı (İEP) , %21,8'i İşgücü yetiştirme kursları/TYÇP, %13,6'sı işgücü yetiştirme kursları/istihdam garantili şeklindedir. Katılımcı sayısının oranlarına bakıldığında ise %55,3 ile işgücü yetiştirme kursları/TYÇP ilk sırada, %14,1 ile işgücü yetiştirme kursları/istihdam garantili ikinci sırada ve %9 ile işgücü yetiştirme kursları/genel üçüncü sırada yer almaktadır. 2013 yılının ilk dokuz aylık periyodunda katılımcı sayıları dikkate alındığında 1560 kişi işgücü yetiştirme kurslar/TYÇP, 560 kişi işbaşı eğitim programı/İEP ve 311 kişi girişimcilik eğitiminden faydalanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 27: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[13]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

[13] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Sinop İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 316 işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinden %23'ü 1-9 kişi çalıştıran işyerleri, %77'si ise 10 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında referans dönemi içerisinde ziyaret edilen iş yerlerinin sektörel ve çalışan sayısı büyüklüğü açısından dağılımına bakıldığında 1-9 arası çalışanı bulunan işyerlerinde ilk sırayı toptan ve perakende ticaret sektörü almaktadır. 10-49 arası ve 50+ çalışana sahip işyerlerinde ise ilk sırayı imalat sektörü almaktadır.

Tablo28:Sektörlere göre işyeri sayıları

Sektör	İşyeri Sayısı(1-9)	İşyeri Sayısı (10-49)	İşyeri Sayısı(50+)	TOPLAM
İMALAT	12	74	17	103
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	31	52	2	85
İNŞAAT	13	30	4	47
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	5	15	1	21
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	2	8	0	10
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1	8	0	9
EĞİTİM	0	8	1	9
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	6	1	0	7
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	1	3	2	6
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	0	6	0	6
BİLGİ VE İLETİŞİM	1	3	1	5
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	0	5	0	5
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0	2	0	2
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	1	0	1
Genel Toplam	**73**	**215**	**29**	**316**

Kaynak: İPTA

Grafik42:İşyeri Büyüklüklerinin Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması

Kaynak: İPTA

Sektörlere göre Talep Araştırması uygulanan işyerlerinin dağılımı, Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında; Sinop İlinde İmalat sektöründeki işyerleri, araştırmaya katılan işyerlerinin %32,6'sı iken Türkiye genelinde bu oran %25,8 seviyesindedir.

İşyeri sıralamasında ikinci sırayı Sinop İlinde %26,9 Türkiye genelinde ise %24,7 oranla Toptan ve Perakende Ticaret sektörü almaktadır. Üçüncü sırada ise Sinop ve Türkiye genelinde sırasıyla %14,9 ve %16,2 ile İnşaat sektörü yer almaktadır.

Tablo29:Sektörlere Göre Çalışanlar

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	37	2	39
İMALAT	2597	1524	4121
İNŞAAT	1372	72	1444
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	888	373	1261
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	177	4	181
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	252	109	361
BİLGİ VE İLETİŞİM	34	90	124
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	34	26	60
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	30	1	31
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	120	35	155
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	137	100	237
EĞİTİM	114	93	207
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	42	68	110
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	20	11	30
Genel Toplam	**5.853**	**2.508**	**8.361**

Kaynak: İPTA

Sinop ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ziyaret edilen 316 işyerinde toplam 8.361 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam oranı %70 kadınların istihdam oranı ise %30'dur. Bu oranlara göre erkeklerin işgücü piyasasında kadınlardan daha fazla yer aldığı söylenebilir.

Yapılan araştırmalara göre Sinop İlinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün İmalat olduğu görülmektedir. İkinci sırada İnşaat sektörü, üçüncü sırada ise Toptan ve Perakende Ticaret yer almaktadır.

Grafik43:Çalışan sayılarının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması

Kaynak: İPTA

Sinop ve Türkiye geneli çalışan sayılarının dağılımına bakıldığında imalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. Sinop İlinde toplam çalışanların %49,3'ü, Türkiye genelinde ise %35,6'sı imalat sektöründedir. İkinci sırada Sinop'ta %17,3 ile inşaat, Türkiye genelinde ise %16,5 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü yer almaktadır. Bu sektörleri ilimizde %15,1 ile Toptan ve perakende ticaret, Türkiye'de %11,7 ile inşaat sektörü takip etmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları incelendiğinde Sinop İlinde mevcut istihdamın yarısının imalat sektöründe yer aldığı görülmektedir. Ayrıca ilk 3 sektörün dağılımına bakıldığında toplam çalışan sayısının % 81,7'sinin bu sektörlerde olduğu görülmektedir.

Tablo30:Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları

	SİNOP %		TÜRKİYE %	
Sektör	**Erkek**	**Kadın**	**Erkek**	**Kadın**
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	94,9	5,1	95,6	4,4
İMALAT	63,0	37,0	78,0	22,0
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0,0	0,0	84,3	15,7
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0,0	0,0	92,8	7,2
İNŞAAT	95,0	5,0	92,8	7,2
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	70,4	29,6	76,4	23,6
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	97,5	2,5	87,9	12,1
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	69,8	30,2	75,4	24,6
BİLGİ VE İLETİŞİM	27,3	72,7	66,9	33,1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	56,7	43,3	64,0	36,0
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	96,8	3,2	82,2	17,8
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	77,4	22,6	67,3	32,7
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	57,8	42,2	72,1	27,9
EĞİTİM	55,1	44,9	50,7	49,3
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	38,2	61,8	40,1	59,9
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0,0	0,0	78,1	21,9
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	65,4	34,6	65,9	34,1
Genel Toplam	**70,0**	**30,0**	**76,9**	**23,1**

Kaynak: İPTA

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde erkeklerin istihdamının Sinop İlinde ve Türkiye genelinde kadınlara oranla oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Kadın istihdamına bakıldığında Türkiye ortalaması %23,1'dir. İlimizde bu oran %30 ile Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır.

Sinop İlinde erkek istihdamının ağırlıklı olduğu sektörlerin %97,5 ile Ulaştırma ve depolama, %96,8 ile gayrimenkul faaliyetleri, %95 ile İnşaat ve %94,6 ile Madencilik ve taş ocaklığı olduğu görülmektedir. İlimizde kadınların erkeklere göre istihdamının fazla olduğu iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler %72,7 oranı ile Bilgi ve iletişim ve %61,8 oranı ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleridir.

Grafik44:Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları, Sinop

Kaynak: İPTA

Tablo31:Meslek Gruplarına Göre Çalışanlar

Meslek Grup	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	93	21	114
Profesyonel Meslek Mensupları	328	202	530
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	420	28	449
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	206	210	416
Hizmet Ve Satış Elemanları	517	319	837
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	61	8	69
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1540	205	1745
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1956	1094	3051
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	731	420	1151
Genel Toplam:	**5.853**	**2.508**	**8.361**

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre çalışanlar tablosuna bakıldığında en fazla istihdam edilen meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. İkinci sırada sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler yer almaktadır.

Grafik45:Meslek Gruplarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre çalışanların oransal dağılımına bakıldığında Türkiye geneli ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Sinop İlinde toplam çalışanların %36,5 'i Türkiye genelinde ise %19,7'si tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundadır. İkinci sırada Sinop İlinde %20,9 oranıyla, Türkiye genelinde ise %18,9 oranıyla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Sinop ve Türkiye genelinde sırasıyla %13,8 ve %18 oranlarıyla nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır. Sinop İlinde ve Türkiye genelinde en az çalışanın olduğu meslek grubu nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

İlimizde meslek gruplarına göre çalışanların kendi içerisindeki erkek-kadın dağılımına bakıldığında kadın çalışanların en fazla olduğu iki meslek grubu %50,4 oranla büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve %38,2 oranla hizmet ve satış elemanlarıdır. Erkek çalışanların en fazla olduğu ilk iki meslek grubu ise %93,7 oranla teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, %81,8 oranla yöneticilerdir.

İlimizde çoğu meslek grubunda erkek istihdamı kadın istihdamından fazla iken büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda kadın istihdamının fazla olduğu görülmektedir.

Grafik46:Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları

Kaynak: İPTA

Tablo32:Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımları

Meslek %		Erkek %		Kadın %	
Makineci (Dikiş)	9,7	Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	4,1	Makineci (Dikiş)	23,7
Tuğla İmal İşçisi	5,1	Makineci (Dikiş)	3,7	Tuğla İmal İşçisi	9,3
Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	4,9	Tuğla İmal İşçisi	3,4	Temizlik Görevlisi	8,1
Temizlik Görevlisi	4,4	Fırın İşçisi (Tuğla, kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	3,3	Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	6,6
Fırın İşçisi (Tuğla, kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	3,1	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	2,9	Ortacı	4,1
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	2,0	Temizlik Görevlisi	2,9	Kalite Kontrolcü-Tekstil	3,3
Şoför-Yük Taşıma	1,8	Şoför-Yük Taşıma	2,6	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	3,3
Ağır Kamyon Şoförü	1,7	Ağır Kamyon Şoförü	2,4	Fırın İşçisi (Tuğla, kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	2,6
Ortacı	1,6	Sıvacı (Çimento Alçı)	1,8	Aşçı	2,4
Satış Danışmanı	1,5	Diğer Madenciler Ve Taş ocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)	1,7	Satış Danışmanı	2,2
Aşçı	1,3	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	1,7	Reyon Görevlisi	2,0
Sıvacı (Çimento Alçı)	1,3	İş Makineleri Operatörü	1,5	Ön Muhasebeci	1,9
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	1,3	Soğuk Demirci	1,5	Kasiyer	1,9
Diğer Madenciler Ve Taş ocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)	1,2	Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	1,5	Muhasebeci	1,6
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	1,2	Traktör Şoförü	1,4	Kat Görevlisi-Temizlik	1,3

Kaynak: İPTA

Sinop İlinde toplam çalışanların %9,7'si makineci (dikiş), %5,1'i tuğla imal işçisi, %4,9'u diğer iplik işçileri ve sarıcıları, %4,4'ü temizlik görevlisi ve %3,1'i fırın işçisi mesleklerinde istihdam edilmektedir. Çalışanların mesleklere göre dağılımındaki ilk 5 mesleği etkileyen faktör Sinop'ta yoğun olarak faaliyet gösteren imalat sektörü içerisindeki tekstil ile tuğla ve kiremit fabrikalarının bulunmasıdır.

Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında hem mesleklerde hem de oranlarda farklılıkların olduğu görülmektedir. Kadın çalışanların %23,7'si makineci(dikiş) mesleğinde istihdam edilmektedir. Bunu %9,3 ile tuğla imal işçisi, %8,1 ile temizlik görevlisi, %6,6 ile diğer iplik işçileri ve sarıcıları, %4,1 ile ortacı, %3,3 ile kalite kontrolcü (tekstil) meslekleri takip etmektedir. Bu oranlara bakıldığında kadın çalışanların %37,7'sinin tekstil fabrikalarında istihdam edildiği anlaşılmaktadır.

Erkeklerde ise ilk sırada %4,1 oranla diğer iplik işçileri ve sarıcıları mesleği gelmektedir. Daha sonra % 3,7 ile makineci(dikiş), %3,4 ile tuğla imal işçisi, %3,3 ile fırın işçisi, %2,9 ile beton ve betonarme kalıpçısı meslekleri gelmektedir.

Tablo33:Mesleklere Göre Çalışanların En Fazla Olduğu İlk 15 Meslek

SİNOP	**TÜRKİYE**
Meslek	**Meslek**
Makineci (Dikiş)	Temizlik Görevlisi
Tuğla İmal İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	Beden İşçisi (İnşaat)
Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Fırın İşçisi (Tuğla, kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	Makineci (Dikiş)
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	Muhasebeci
Ağır Kamyon Şoförü	Satış Danışmanı
Ortacı	Büro Memuru (Genel)
Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)
Aşçı	Beden İşçisi (Temizlik)
Sıvacı (Çimento Alçı)	Pazarlamacı
Veri Giriş Kontrol İşletmeni	Aşçı
Diğer Madenciler Ve Taş ocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)	Sekreter
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	Şoför (Yolcu Taşıma)

Kaynak: İPTA

Yukarıdaki tablo incelendiğinde çalışanların en yoğun olduğu ilk 15 meslekte Sinop İli ve Türkiye genelinde farklılıkların olduğu görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık iş, Sinop İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ziyaret edilen (15 Mayıs -30 Haziran referans döneminde) işyerlerinde işverenlerin, araştırmanın yapıldığı dönemde fiilen ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Bu kapsamda Sinop İlinde 316 işyerine yapılan ziyaretler neticesinde 131 işyerinin açık iş verdiği görülmektedir.

Tablo34:Açık İş Veren İşyerleri

Sektör	İşyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Dağılımı %
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	2	0	0,0
İMALAT	103	51	50,0
İNŞAAT	47	15	32,6
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	85	39	45,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	10	1	11,1
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	21	12	55,0
BİLGİ VE İLETİŞİM	5	3	50,0
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	5	1	20,0
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	1	1	100,0
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	9	4	44,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	6	0	0,0
EĞİTİM	9	1	11,1
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	6	3	50,0
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	7	0	0,0
Genel Toplam:	316	131	41,4

Kaynak: İPTA

Açık iş veren işyerleri dağılımına bakıldığında ilk sırada %100 oranla gayrimenkul faaliyetleri sektörü dikkat çekmektedir. Bunun sebebi ziyaret kapsamında bu sektörde 1 işyeri olması ve bu işyerinin de açık iş vermesidir. İkinci sırada % 55 oranla konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektördeki 21 işyerinden 12 sinin açık iş verdiği görülmektedir. Bunun sebebi referans döneminin yaz mevsimi başı olmasından otel ve restaurant işletmelerinin eleman ihtiyacının artmasıdır.

Tablo35:Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı

Sektör	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı %	Açık İş Oranı %
İMALAT	389	63,1	8,6
İNŞAAT	35	5,7	2,4
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	123	20,0	8,9
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	11	1,8	5,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	25	4,1	6,5
BİLGİ VE İLETİŞİM	4	0,6	2,9
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	2	0,3	3,2
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	15	2,4	32,6
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	7	1,1	4,3
EĞİTİM	1	0,2	0,5
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	4	0,6	3,5
Genel Toplam:	**616**	**100,0**	**6,9**

Kaynak: İPTA

Araştırma sonucunda il genelinde en fazla açık iş imalat sektöründe bulunmaktadır. Sinop ilindeki toplam 616 açık işin 389'u imalat sektöründedir. İkinci sırada ise %20'lik oranla toptan ve perakende ticaret; motorlu kara

taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü gelmektedir. Bu sektörde toplam 123 açık iş verilmiştir. İki sektördeki açık iş sayısı toplam verilen açık işlerin %83,1'ini oluşturmaktadır.

Grafik47:Açık İş Oranının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması,%

Kaynak: İPTA

Sinop İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda; Sinop genelinde açık iş oranı[14] %6,9 olarak hesaplanmış olup, Türkiye genelinde %4,4 olan açık iş oranının üstündedir. Açık iş oranı bir anlamda ilgili sektördeki iş potansiyelini göstermektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör %32,6 ile gayrimenkul faaliyetleri[15] sektörüdür. Daha sonra %8,9 oranla toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü, %8,6 oranla ise imalat sektörü gelmektedir.

Sayısal olarak en fazla açık iş imalat sektöründe olmasına rağmen, sektörlere göre açık iş oranı incelendiğinde imalat sektörü 3. sırada yer almaktadır. Bunun sebebi imalat sektöründe çalışan sayısının fazla olmasıdır. Bu sektörde toplam 389 açık iş verilmiştir. Açık iş oranını ise %8,6 olarak hesaplanmıştır. Bu oran imalat sektöründeki 100 kişilik kadronun 92'sinin dolu 8'inin doldurulmayı bekleyen açık iş olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

[14] Açık İş Oranı = [Açık İş Sayısı / (Mevcut Çalışan + Açık İş Sayısı)]*100

[15] Açık iş dağılımında olduğu gibi açık iş oranında da gayrimenkul faaliyetleri ilk sırada yer almaktadır. Bunun sebebi ziyaret kapsamında bu sektörde 1 işyerine gidilmesi ve çalışan sayısının az olmasıdır.

Tablo36:Meslek Gruplarına Göre Açık İşler

Meslek Grup	Açık İş	Açık İş Dağılımı %	Açık İş Oranı %
Profesyonel Meslek Mensupları	23	3,8	4,2
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	17	2,8	3,7
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	12	2,0	2,9
Hizmet Ve Satış Elemanları	62	10,0	6,9
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	5	0,8	6,8
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	149	24,2	7,9
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	299	48,5	8,9
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	48	7,8	4,0
Genel Toplam:	**616**	**100,0**	**6,9**

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık işlere bakıldığında %48,5 oranla yaklaşık yarısını tesis ve makine operatörleri ve montajcılar grubu oluşturmaktadır. Bunun sebebi tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubuna giren makineci (dikiş) mesleğinde verilen açık iş sayısının (210) yüksek olmasıdır. En az açık iş verilen meslek grubu %0,8 oranla nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Türkiye genelinde de bu grup %0,3 oranla en az açık iş verilen meslek gruplarındandır

Grafik48:Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık iş oranlarına bakıldığında Sinop ve Türkiye geneli benzerlik göstermektedir. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, Sinop ve Türkiye genelinde açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubudur. Sinop için bu meslek grubunda açık iş oranı %8,9 Türkiye genelinde ise %5,8 olarak hesaplanmıştır. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %7,9 açık iş oranıyla Sinop'ta %5,5 açık iş oranıyla da Türkiye genelinde ikinci sıradadır. Türkiye genelinde en az açık iş oranı hesaplanan yöneticiler meslek grubunda Sinop ilinde açık iş verilmemiştir. Dolayısıyla açık iş oranı 0 olarak hesaplanmıştır.

Tablo37:Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Sinop	Açık İş Dağılımı %	Türkiye	Açık İş Dağılımı %
Makineci (Dikiş)	34,1	Makineci (Dikiş)	7,9
Garson (Servis Elemanı)	4,5	Beden İşçisi (Genel)	3,3
Ortacı	4,4	Güvenlik Görevlisi	3,2
Tuğla İmal İşçisi	3,1	Garson (Servis Elemanı)	2,4
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	2,8	Temizlik Görevlisi	2,2
Ağır Kamyon Şoförü	1,8	Ortacı	1,7
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	1,7	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	1,6	Satış Danışmanı	1,6
Balık Temizleme İşçisi	1,6	Pazarlamacı	1,4
Mobilya Montaj İşçisi	1,5	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,3
Sıvacı (Çimento Alçı)	1,5	Komi (Garson Yardımcısı)	1,1
Kasiyer	1,3	Şoför-Yük Taşıma	1,1
Hamal	1,3	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,0
Muhasebeci	1,3	Ütücü	1,0
Sıhhi Tesisatçı	1,2	Depo Hamalı	0,9

Kaynak: İPTA

Sinop İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda 96 farklı meslekte 616 adet açık iş alınmıştır. En fazla açık iş sayısının makineci (dikiş) mesleğinde olduğu görülmektedir. Bu meslekteki açık iş sayısı toplam açık işlerin %34,1'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde de makineci (dikiş) %7,9 oranla en fazla açık iş verilen meslek olmuştur.

Grafik49:Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı Sinop

Kaynak :İPTA

Grafik50:Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı Türkiye

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %51,3'ünden farketmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %18,3'lük kısmı için genel lise düzeyinde eğitim talep edilirken, %10,5'lik kısım için ise lise altı eğitim düzeyi yeterli görülmüştür. İlimizde lisansüstü eğitim düzeyinde bir talebin olmadığı dikkat çekmektedir.

Türkiye genelinde işverenlerin %30,61'i talep edilen eğitim düzeyi sorusuna "fark etmez" cevabı vermiştir. %21,79'u lise altı, %16,04'ü genel lise, %12,56'sı lisans, %12,72'si meslek lisesi, %5,80'i meslek yüksekokulu, %0,48'i lisansüstü düzeyinde eğitim talebinde bulunmuşlardır.

Grafik51:Açık İşler İçin Talep Edilen Becerilere Göre Dağılımı

Kaynak: İPTA

İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırmasının amaçlarından biri, işgücü piyasasındaki mevcut açık işleri ve bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu amaçla işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, %77,9 undan mesleğe ilişkin yeterli bilgiye sahip olunması gerektiği cevabı alınmıştır. İşverenler %60,5 oranla fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olunması, %58,2 oranla takım çalışmasına yatkın olunması gerektiği cevabını vermişlerdir.

Grafik52:Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

Kaynak: İPTA

İlimizde işverenlerin büyük çoğunluğu (%91,5) açık işlerin karşılanmasında ilk olarak akraba-eş dost yöntemini tercih etmektedirler. Türkiye genelinde bu oran %59,5'dir. Sinop'ta açık işlerin %35,1'i, Türkiye genelinde ise %38,6'sı İŞKUR aracılığıyla temin edilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye genelinde açık işlerin karşılanmasında internet siteleri ve gazete ilanları aktif olarak kullanılırken, Sinop İli için bu yöntemlerin kullanımı ortalamanın altında kalmaktadır. Gerek Sinop İli gerekse Türkiye geneli için, özel istihdam bürolarının, açık işlerin karşılanmasında pek tercih edilen bir yöntem olmadığı görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Araştırma neticesinde 200 işyeri eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir.

Tablo38:Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	Toplam Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Sinop %	Türkiye %
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	5	0,6	0,8
İMALAT	373	48,2	39,4
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0	0,0	0,1
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	0,0	0,2
İNŞAAT	89	11,4	13,4
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	179	23,2	18,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	17	2,2	3,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	50	6,5	6,5
BİLGİ VE İLETİŞİM	0	0,0	0,8
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	2	0,3	0,7
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	16	2,1	0,6
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	14	1,8	3,1
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	5	0,6	5,8
EĞİTİM	7	0,9	1,7
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	16	2,1	2,9
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	0	0,0	0,2
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	1	0,2	1,8
Genel Toplam:	**774**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklere sektörler itibariyle bakıldığında, ilk sırada %48,2 ile İmalat sektörü yer almaktadır. Bu sektörü %23,2 ile Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtların ve motosikletlerin onarımı sektörü, %11,4 ile İnşaat sektörü takip etmektedir. İlk üç sırada yer alan sektörlerdeki temininde güçlük çekilen meslekler, toplamın %82,8'ini oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde ise birinci sırada İmalat sektörü (%39,4), ikinci sırada Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtların ve motosikletlerin onarımı sektörü (%18,1), üçüncü sırada ise inşaat sektörü (%13,4) yer alarak ilimizle paralellik gösterdiği görülmektedir.

Grafik53: Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Kaynak: İPTA

Tablo39:Temininde Güçlük Çekilen meslek gruplarının dağılımı

Meslek Grup	Toplam	Temininde Güçlük dağılımı %	Açık İş Dağılımı %
Profesyonel Meslek Mensupları	39	5,1	3,8
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	54	7,0	2,8
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	21	2,7	2,0
Hizmet Ve Satış Elemanları	122	15,8	10,0
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	0,4	0,8
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	220	28,4	24,2
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	297	38,5	48,5
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	16	2,0	7,8
Genel Toplam:	**774**	**100,0**	**100,0**

Kaynak: İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ilk sırada %38,5 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, ikinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. Bu meslek gruplarında açık iş oranlarının da yüksek olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin, mevcut çalışanlar içerisindeki oranı yüksek olmasına rağmen açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerdeki oranı düşüktür.

Türkiye genelinde ise ilk sırayı %29,8 oranla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, ikinci sırayı da %24,2 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarının aldığı görülmektedir.

Garfik54:Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması

Kaynak: İPTA

Tablo40:Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı

Sinop	Oran %	Türkiye	Oran %
Makineci (Dikiş)	21,3	Makineci (Dikiş)	6,9
Garson (Servis Elemanı)	3,7	Güvenlik Görevlisi	2,8
Reyon Görevlisi	2,9	Garson (Servis Elemanı)	2,3
Yapı Yalıtımcısı	2,4	Beden İşçisi (Genel)	1,9
Ağır Kamyon Şoförü	2,4	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7
Elektrikli Ev Aletleri Bakım-Onarımcısı	2,0	Satış Danışmanı	1,4
Tuğla İmal İşçisi	2,0	Ortacı	1,4
Aşçı	1,9	Temizlik Görevlisi	1,3
Pazarlamacı	1,7	Pazarlamacı	1,
Hamurkar	1,7	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2
Sıhhi Tesisatçı	1,5	Aşçı	1,1
Kasiyer	1,5	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0
Elektrikçi (Genel)	1,5	Şoför-Yük Taşıma	1,0
Mermer İşçisi	1,4	Sıvacı	0,9
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	1,4	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9

Kaynak: İPTA

Temininde güçlük çekilen ilk 15 mesleğe bakıldığında Sinop ve Türkiye genelinde ilk sırada makineci (dikiş) mesleği yer almaktadır. Sinop'ta %3,7 oranla garson (servis elemanı) ikinci sıradayken bu meslek Türkiye genelinde %2,3 oranla üçüncü sırada yer almaktadır. İlk 15 teki diğer meslekler de incelendiğinde Sinop ve Türkiye genelinde farklılıkların olduğu görülmektedir.

Grafik55:Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında işverenlere eleman temininde güçlük çekme nedenleri sorulmuştur. İşverenler tarafından doldurulan işyeri bilgi formlarında eleman temininde güçlük çekilme sebeplerinin yüksek oranda iş arayan kaynaklı olduğu, işveren kaynaklı nedenlerin ise düşük olduğu ifade edilmiştir. İşverenlerin çoğunluğu eleman temininde güçlük çekilme sebeplerini gerekli beceri ve niteliğe sahip eleman bulunmaması, iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması ve bu meslekte eleman bulunmaması olarak belirtmişlerdir. Türkiye geneline bakıldığında ise Sinop'taki durumun aynısı görülmekte işverenler tarafından çalışan kaynaklı sebepler ağırlıklı olarak belirtilmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo41:Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi

Sektör	Net İstihdam Değişimi-31 Aralık	Net İstihdam Değişimi-30 Haziran	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık %	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran %
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	0	4	0,0	10,3
İMALAT	-249	249	-6,1	6,1
İNŞAAT	-248	-129	-17,2	-8,9
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	86	143	6,8	11,4
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	2	18	1,2	9,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	-2	39	-0,6	10,8
BİLGİ VE İLETİŞİM	3	9	2,0	7,1
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	3	0	5,0	0,0
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	3	10	9,7	32,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	1	-17	0,7	-11,0
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	3	-2	1,3	-0,8
EĞİTİM	5	0	2,4	0,0
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	1	7	0,9	6,4
Genel Toplam:	**-393**	**331**	**-4,7**	**4,0**

Kaynak: İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, Aralık 2013 ve Haziran 2014 sonu itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. 31 Aralık 2013 itibariyle 393 kişilik istihdam azalışı, 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise 331 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. İstihdam beklentisine sektörel olarak bakıldığında 31 Aralık 2013 itibariyle imalat, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde istihdam azalışı beklenmektedir. Beklenen azalışın en önemli nedeni İlimizde İmalat sektöründe önemli bir yere sahip olan toprak sanayide faaliyet gösteren tuğla kiremit fabrikalarının mevsimsel şartlar nedeniyle yıl sonunda üretimlerine ara vermeleridir.

Aralık 2013 itibariyle net istihdam artış beklentisinin en yüksek olduğu sektör Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. 30 Haziran tarihinde ise imalat sektörü net istihdam artış beklentisinin en yüksek olduğu sektördür.

İlimizde 31 Aralık 2013 tarihinde net istihdam değişim oranında (NİDO[16]) en yüksek artış %9,7 ile gayrimenkul faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. İkinci sırada ise %6,8 ile toptan ve perakende ticaret gelmektedir. Ayrıca bu dönemde imalat (%-6,1) ve inşaat (%-17,2) sektörlerinde azalış beklendiği görülmektedir.

30 Haziran 2014 tarihinde net istihdam oranında en yüksek artış %32,3 ile yine gayrimenkul faaliyetleri sektöründe görülmektedir. Sinop ilinde 31 Aralık 2013 tarihinde toplam istihdamda %-4,7
azalış beklenmektedir. 30 Haziran 2014 tarihinde ise %4,0 oranında istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

[16] Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) = Net İstihdam Değişimi / Mevcut İstihdam

Tablo42:Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran	NİDO 31 Aralık %	NİDO 30 Haziran %
Yöneticiler	3	7	2,5	6,4
Profesyonel Meslek Mensupları	-1	10	-0,1	1,9
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yard. Profesyonel Meslek Mensupları	-44	7	-9,7	1,6
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	6	0,2	1,5
Hizmet Ve Satış Elemanları	38	91	4,6	10,8
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	-2	0	-3	0
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-40	48	-2,3	2,8
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	-237	181	-7,8	5,9
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-111	-20	-9,7	-1,7
Genel Toplam:	**-393**	**331**	**-4,7**	**4**

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre istihdam beklentilerini incelediğimizde 31 Aralık 2013 tarihinde en fazla azalış tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubunda, 30 Haziran 2014 tarihinde ise en fazla artış yine aynı meslek grubunda beklenmektedir.

Tablo43:İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

Meslekler (31 Aralık)	Meslekler (30 haziran)
Makineci (Dikiş)	Tuğla İmal İşçisi
Konfeksiyon İşçisi	Fırın İşçisi (Tuğla, kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)
Temizlik Görevlisi	Ağır Kamyon Şoförü
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	Ortacı
Pazarlamacı	Temizlik Görevlisi
Ağır Kamyon Şoförü	Doğal Gaz Tesisatçısı
Balık Yemi İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı
Depo Hamalı	Reyon Görevlisi
Reyon Görevlisi	Sıvacı (Çimento Alçı)
Satış Danışmanı	Kasiyer
Garson (Servis Elemanı)	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı
Aşçı Yardımcısı	Pazarlamacı
Overlok Makinesi Operatörü	Yapı Yalıtımcısı

Kaynak: İPTA

İşgücü piyasasında hangi mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağının bilinmesi uygulanacak Aktif İşgücü Politikalarının ihtiyaç duyulan sektörlere ve mesleklere yönelmesini sağlayacaktır. Bu sayede istihdamın artırılmasına ve işsizliğin azaltılmasına doğrudan katkı sağlanmış olacaktır. 31 Aralık tarihinde istihdam artışı beklenen mesleklere bakıldığında ilk iki meslek makineci(dikiş) ve konfeksiyon işçisidir. 30 Haziran 2014 tarihinde ise mevsimsel etki net olarak görülmekte, ilkbahar aylarında üretime başlayan tuğla kiremit fabrikalarına ve

hızlanmaya başlayan inşaat sektörüne ait meslekler ilk sıralarda yer almaktadır. Ayrıca ilimize doğal gaz gelmesi beklendiğinden 30 Haziran tarihinde doğal gaz tesisatçısı mesleğinde artış olabileceği öngörülmektedir.

Tablo44:İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

Meslekler (31 Aralık)	Meslekler (30 Haziran)
Tuğla İmal İşçisi	Diğer Madenciler Ve Taşocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)
Fırın İşçisi (Tuğla, kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Diğer Madenciler Ve Taşocakçılar (Nitelik Gerektirmeyen)	Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları
Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	Soğuk Demirci
İş Makineleri Operatörü	Şoför-Yük Taşıma
Tünel Kalıpçı-İnşaat	Nezaretçi Ve Ustabaşı (İnşaat İşleri)
Traktör Şoförü	Şoför (Yolcu Taşıma)
Soğuk Demirci	Kat Görevlisi-Temizlik
Diğer Tahmil-Tahliye Ve İlgili Yük Taşıma İşçileri	Mermer İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Balık Temizleme İşçisi
Montajcı (Kurgucu)	Ağaç Kurutma İşçisi
Balık Temizleme İşçisi	İnşaat Bekçisi
Diğer Ağaç İşlem İşçileri	Tır-Çekici Şoförü
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Çaycı
Asfalt İşçisi	Overlok Makinesi Operatörü

Kaynak: İPTA

31 Aralık 2013 itibariyle istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında yine mevsimsel etki net olarak görülmektedir. Özellikle tuğla kiremit imalatı ve inşaat sektöründe yer alan meslekler ilk sıraları almaktadır. 30 Haziran 2014 itibariyle istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında ilk sırada diğer madenciler ve taşocakçılar yer almaktadır.

SONUÇ

Sinop İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Sinop, Çankırı ve Kastamonu illerini kapsayan TR82 bölgesine aittir.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Araştırma 10+ çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Sinop iline ilişkin 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre nüfusun 201.311 kişi olduğu görülmektedir. Nüfusun 101.771'ini kadınlar oluştururken 99.540'ını da erkek nüfus oluşturmaktadır. İl genelinde kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olduğu gözlenmektedir.

Eğitim düzeylerine göre nüfusa bakıldığında toplam nüfusun çoğunluğu (%35) ilkokul, %19'u ilköğretim ve %16'sı lise veya dengi okul mezunudur. Düşük eğitim seviyelerindeki kadın nüfus oranı fazlayken yüksek eğitim seviyelerindeki erkek nüfus oranı daha fazladır. Okuma yazma bilmeyenlerdeki kadın oranı %77 iken doktora mezunlarındaki kadın oranı %38 oranındadır. Erkeklerde ise bunun tam tersi görülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı 2012/2013 eğitim/öğretim yılı verilerine göre Sinop'ta ortaöğretime kayıtlı toplam öğrenci sayısı 12.705'tir. Öğrencilerin kadın erkek oranı yarı yarıyadır. Kayıtlı öğrencilerin %1,8'i köyde iken %98,2'si şehirdedir. Şehirdeki öğrencilerin kadın erkek oranları birbirine çok yakın değerler alırken köydeki öğrencilerin %37'si kadın %63'ü erkektir.

TR82 bölgesinde 15+ yaş grubundaki nüfusun toplamı 594 bindir. Nüfusun %48,3'ünü erkekler oluştururken %51,7'sini kadınlar oluşturmaktadır. Nüfus geneline bakıldığında kadın sayısının erkek sayısından fazla olmasına rağmen istihdam edilen erkek oranı 27,3 puan farkla kadınlardan daha fazladır. Buna paralel olarak erkek nüfus içerisindeki işsizlik oranı %5,1 iken kadınlarda oran %6,4'lere çıkmaktadır. İşgücüne dahil olmayanlar 15+nüfusun %45,4'ünü oluştururken, bu nüfus içerisinde kadınların sayısı erkek sayısının iki katından daha fazladır. Genel itibariyle istihdam edilenler içerisindeki erkek oranı daha yüksek iken işgücüne dahil olmayan nüfus içerisindeki kadın oranı daha yüksektir.

2012 yılı verilerine göre TR82 (Kastamonu, Sinop, Çankırı) bölgesindeki işsizlik oranı Türkiye genelinden daha düşüktür. Türkiye genelinde bu oran %9,2 iken bölgemizde %5,6'lara gerilemektedir. İstihdam oranı %51,5 iken Türkiye genelinde bu oran %45,4'tür. Bölgedeki istihdam edilenlerin kayıtlılık durumu incelendiğinde çoğunluğun kayıtlı olmadığı gözlenmektedir. Kayıtlılık oranı %42,8 iken kayıtlı olmayanlar %57,2 oranındadır.

Bölgede işgücüne dahil olmayanların işgücüne dahil olmama nedenlerine bakıldığında kadınlarda ev işleri ile meşgul olma (%43,4) öne çıkmaktadır, erkeklerde emeklilik (%37,1) en fazla işgücüne dahil olmama nedenidir.

Toplam nüfusta en büyük nedenin ev işleri ile meşgul olma olduğu görülmektedir, bu oranın bu denli yüksek çıkmasının nedeni kadınlardan kaynaklanmaktadır.

2008-2012 yılları arasında İŞKUR'a yapılan başvurular incelendiğinde diğer yıllara nazaran sayısal olarak 2012 yılında büyük bir artış yaşanmıştır. Bir önceki yıla göre karşılaştırma yaptığımızda 2012 yılı için yapılan başvuru sayısı %124 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR tarafından iş arayan ve işverenlere yönelik yapılan çalışmaların artmasından kaynaklanmaktadır.

Meslekler bazında İŞKUR'a yapılan başvurularda vasıf gerektirmeyen meslekler ilk sıralarda yer almaktadır. Sinop ilinde %41,5 ile beden işçisi (genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde de ilk sırada %24,9 ile aynı meslek yer almaktadır. Sinop ilinde en fazla başvuru yapılan meslekler beden işçisi (temizlik), yangına ilk müdahale işçisi ve şoför (yük taşıma) şeklinde devam etmektedir. Türkiye'de ise sıralama büro memuru (genel), beden işçisi (temizlik) ve temizlik görevlisi şeklindedir.

2013 yılı 15 Mayıs-30 Haziran tarihleri arasında Sinop ilinde gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ziyaret edilen 316 işyerinde toplam 8.361 kişi istihdam edilmektedir. Toplam çalışanlar içerisinde erkeklerin istihdam oranı %70 kadınların istihdam oranı ise %30'dur, çalışan oranlarından da anlaşılacağı üzere sayısal olarak çalışan erkeklerin sayısı çalışan kadınların iki katından daha fazladır.

Yapılan araştırmalara göre Sinop İlinde çalışan sayısının en fazla olduğu sektörün İmalat olduğu görülmektedir. İmalat sektörünün ilk sırada yer almasının en büyük sebebi ilimizde tekstil ve tuğla fabrikalarının yaygın olarak bulunmasından kaynaklanmaktadır. İkinci sırada İnşaat sektörü, üçüncü sırada ise Toptan ve Perakende Ticaret yer almaktadır.

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet ağırlıkları incelendiğinde erkeklerin istihdamının Sinop İlinde ve Türkiye genelinde kadınlara oranla oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Kadın istihdamına bakıldığında Türkiye ortalaması %23,1'dir. İlimizde bu oran %30 ile Türkiye ortalamasının üzerine çıkmıştır.

Meslek gruplarına göre çalışanlar incelendiğinde en fazla istihdam edilen meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Bu meslek grubundaki açık iş oranının yüksek olmasının en büyük nedeni makineci (dikiş) mesleğinin bu meslek grubunda olmasındandır. İşgücü Piyasası Talep araştırması neticesinde toplam 616 açık iş alınmış ve bu açık işlerin 210 tanesi makineci(dikiş) mesleğine aittir. İkinci sırada sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada ise nitelik gerektirmeyen meslekler yer almaktadır.

İlimizde meslek gruplarına göre çalışanların kendi içerisindeki erkek-kadın dağılımına bakıldığında tüm meslek gruplarında erkek çalışan sayısı fazlayken yalnızca büro hizmetlerinde (%50,4) çalışan kadınların sayısı erkeklerden fazladır. Erkek çalışanların en fazla olduğu ilk iki meslek grubu %93,7 oranla teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, %81,8 oranla yöneticilerdir.

Sinop İlinde toplam çalışanların %9,7'si makineci (dikiş), %5,1'i tuğla imal işçisi, %4,9'u diğer iplik işçileri ve sarıcıları, %4,4'ü temizlik görevlisi ve %3,1'i fırın işçisi mesleklerinde istihdam edilmektedir. Çalışanların mesleklere göre dağılımındaki ilk 5 mesleği etkileyen faktör Sinop'ta yoğun olarak faaliyet gösteren imalat sektörü içerisindeki tekstil ile tuğla ve kiremit fabrikalarının bulunmasıdır.

Sinop İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda 96 farklı meslekte 616 adet açık iş alınmıştır Sinop İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda; Sinop genelinde açık iş oranı %6,9 olarak hesaplanmış olup, Türkiye genelinde %4,4 olan açık iş oranının üstündedir. Açık iş oranı bir anlamda ilgili sektördeki iş potansiyelini göstermektedir

Açık iş veren işyerleri dağılımına bakıldığında ilk sırada %100 oranla gayrimenkul faaliyetleri sektörü dikkat çekmektedir. Bunun sebebi ziyaret kapsamında bu sektörde 1 işyeri olması ve bu işyerinin de açık iş vermesidir. İkinci sırada % 55 oranla konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektördeki 21 işyerinden 12 sinin açık iş verdiği görülmektedir. Bunun sebebi referans döneminin yaz mevsimi başı olmasından otel ve restaurant işletmelerinin eleman ihtiyacının artmasıdır.

Araştırma sonucunda il genelinde en fazla açık iş imalat sektöründe bulunmaktadır. Sinop ilindeki toplam 616 açık işin 389'u imalat sektöründedir. Sayısal olarak en fazla açık iş imalat sektöründe olmasına rağmen, sektörlere göre açık iş oranı incelendiğinde imalat sektörü 3. sırada yer almaktadır. Bunun sebebi imalat sektöründe çalışan sayısının fazla olmasıdır. Açık iş oranını ise %8,6 olarak hesaplanmıştır. Bu oran imalat sektöründeki 100 kişilik kadronun 92'sinin dolu 8'inin doldurulmayı bekleyen açık iş olduğu şeklinde yorumlanmaktadır.

Araştırmada ilimizdeki işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki asgari eğitim düzeyi sorulmuş, %51,3'ünden fark etmez cevabı alınmıştır. Açık işlerin %18,3'lük kısmı için genel lise düzeyinde eğitim talep edilirken, %10,5'lik kısım için ise lise altı eğitim düzeyi yeterli görülmüştür.

İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırmasının amaçlarından biri, işgücü piyasasındaki mevcut açık işleri ve bu işler için aranan nitelikleri tespit etmektir. Bu amaçla işverenlere ihtiyaç duydukları mesleklerdeki istenilen beceri düzeyleri sorulmuş, %77,9 undan mesleğe ilişkin yeterli bilgiye sahip olunması gerektiği cevabı alınmıştır. İşverenler %60,5 oranla fiziki ve bedensel yeterliliğe sahip olunması, %58,2 oranla takım çalışmasına yatkın olunması gerektiği cevabını vermişlerdir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlimizde işverenlerin büyük çoğunluğu (%91,5) açık işlerin karşılanmasında ilk olarak akraba-eş dost yöntemini tercih etmektedirler. Türkiye genelinde bu oran %59,5'dir. Sinop'ta açık işlerin %35,1'i, Türkiye genelinde ise %38,6'sı İŞKUR aracılığıyla temin edilmeye çalışılmaktadır.

Araştırma neticesinde 200 işyeri eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında ilk sırada %38,5 oranla tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, ikinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar gelmektedir. Bu meslek gruplarında açık iş oranlarının da yüksek olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerin, mevcut çalışanlar içerisindeki oranı yüksek olmasına rağmen açık iş ve temininde güçlük çekilen mesleklerdeki oranı düşüktür.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde ilimizdeki işverenlere, Aralık 2013 ve Haziran 2014 sonu itibariyle mevcut istihdamlarında artış ve azalış beklentileri sorulmuştur. 31 Aralık 2013 itibariyle 393 kişilik istihdam azalışı, 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle ise 331 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. İstihdam beklentisine sektörel olarak bakıldığında 31 Aralık 2013 itibariyle imalat, inşaat, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde istihdam azalışı beklenmektedir. Beklenen azalışın en önemli nedeni İlimizde İmalat sektöründe önemli bir yere sahip olan toprak sanayide faaliyet gösteren tuğla kiremit fabrikalarının mevsimsel şartlar nedeniyle yıl sonunda üretimlerine ara vermeleridir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

Milli Eğitim Bakanlığı İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İstatistikleri

TÜİK, ADNKS Sonuçları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü İstatistikleri

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR

..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI

İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - İŞYERI FAALIYETI

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S6.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇨ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04									05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme beceriler 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği									İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
		☐											☐					

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
6.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
6.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	7.soruya geçiniz
6.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

6.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
6.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum.	→	8.soruya geçiniz
6.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
8.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
8.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	9.soruya geçiniz
8.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
8.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

9.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
9.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum.	→	10.soruya geçiniz
9.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
9.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir, TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekli ile ilgili karşılaştınız mı? 1-EVET 2-HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h^{\,2} v\left(\bar{y}_h\right) = N_h^{\,2} \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right) \right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Sanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	**ÖrneklemToplam**	**24.934**
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	**Araştırmada Seçilen Toplam işyeri**	**65.723**
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	**280**		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	**38.698**		

Ek 2- D : Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	Trabzon	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	2	39	0	5	0	4	0,00	0,00	10,26
İMALAT	103	4121	389	373	-249	249	8,62	-6,05	6,05
İNŞAAT	47	1444	35	89	-248	-129	2,37	-17,18	-8,93
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	85	1261	123	179	86	143	8,88	6,82	11,37
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	10	181	11	17	2	18	5,78	1,23	9,82
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	21	361	25	50	-2	39	6,52	-0,58	10,76
BİLGİ VE İLETİŞİM	5	124	4	0	3	9	2,94	2,02	7,07
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	5	60	2	2	3	0	3,23	5,00	0,00
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	1	31	15	16	3	10	32,61	9,68	32,26
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	9	155	7	14	1	-17	4,32	0,65	-10,97
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	6	237	0	5	3	-2	0,00	1,27	-0,84
EĞİTİM	9	207	1	7	5	0	0,48	2,42	0,00
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	6	110	4	16	1	7	3,51	0,91	6,36
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	7	30	0	1	0	0	0,00	0,00	0,00
GENEL TOPLAM	316	8361	616	774	-393	331	6,86	-4,70	3,96

Ek4C-İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE 2011)

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)					
İL KODU	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*	*İL KODU*	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			

İŞKUR

TÜRKİYE İŞ KURUMU
SİNOP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Kaleyazısı Mah. Sakarya Cad. Koca Sok. No:11 Kat:2-3-4 SİNOP
Tel: (0368) 261 45 31
www.iskur.gov.tr